

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ valja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej K 34—
pol leta 15—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej K 40—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 3, telefon št. 83.

Izhaja vsak dan svober izvozemski nasloje in praxalko.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 6 vln., dvakrat po 7 vln., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vln., parte in zahvale (enak prostor) 10 vln. Pri večjih inseratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnico veses po nakaznet. Na samo pisane naročbe brez pozitivne desarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ valja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:	
celo leto naprej K 28—	četrt leta 7—
pol leta 14—	na mesec 2-30

Posamezna številka valja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knafljeva ulica št. 3 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Ruski mirovni pogoji.

Centralne države odklanjajo od Rusov predlagani plebiscit.

Kakor že poročamo, so se pričela dne 22. decembra ob 4. popoldne mirovna pogajanja v Brestu Litovskem. Po nagovoru princa Leopolda Bavarškega je prevzel Hakki paša predsedstvo ter predlagal za predsednika nemškega drž. tajnika v. Kühlmanna.

NAGOVOR DRŽAVNEGA TAJNIKA KÜHLMANNA.

Državni tajnik v. Kühlmann je izvajal nato v svojem nagovoru: Vaše visokosti! Milostljiva! Gosпода moja! Za državo, ki jo tu zastopam in za mene samega je velika čast, da po sklepu zborovalcev predsedujem današnjemu prvemu posvetovanju zastopnikov zavezniških držav z delegati Rusije, da napravimo konec vojni in obnovimo stanje miru in prijateljstva med Rusijo in tu zastopanimi državami.

Kakršne so razmere, ne more biti govora o tem, da ustvarimo pri sedaj pričutih posvetovanjih v vse podrobnosti izdelan mirovni instrument. Kar imam pred očmi, je, da določimo glavne temelje in pogoje, pod katerimi se more čim prej obnoviti mirovni in prijateljski - sosedni promet, zlasti tudi na kulturnem in gospodarskem polju, in da se posvetujemo o najboljših sredstvih, kako bi bilo zopet zaceliti od vojne vsesane rane. Naša pogajanja bo napolnjeval duh spravljive človekoljubnosti in obojestranske spoštovanja. Uspoštovati morajo na eni strani historično dano in nastalo, da ne izgubimo izpod nog trdnih tal dejstev, na drugi strani pa morajo biti pogajanja napolnjena tudi onih novih in velikih vodilnih misli, na katerih podlagi so se tu zbrani sestali.

Kot srečo obetajočo okolnost smem smatrati, da se pričenjajo naša pogajanja v znamenju onih praznikov, ki so že dolga stoletja obetala človeštvu: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje in zdi se mi, da smem vstopiti in pogajanja z odkritosrčno željo, da se naj naša dela hitro in uspešno nadaljujejo. Ko so bili storjeni sklepi glede formalnosti, je predložil prvi ruski zastopnik temeljne ruskega mirovnega programa.

RUSKI PREDLOGI.

Ruski delegati so izjavili, da izhajajo od jasno izrečene želje narodov Rusije, da dosežejo čim prej splošen, pravičen in za vse enako sprejemljiv mir. Sklicevali so se na sklepe vsruskega kongresa delavskih in vojaških poslancev in vsruskega kmetijskega kongresa. Ti sklepi so bili že prej objavljeni, ter se glase:

1. Nemške čete zapuste Rusijo. Poljska, Litavska in letske provincije dobe avtonomijo.
2. Turška Armenija dobi avtonomijo.
3. Alzaško - lotariško vprašanje se reši potom ljudskega glasovanja pod pogojem popolne svobode glasovanja.
4. Obnovitev Belgije in odškodnina za izgube iz mednarodnega fonda. Srbija dobi dohod od Jadranskega morja. Bosna in Hercegovina dobita avtonomijo.
5. Preporne pokrajine na Balkanu dobe popolno avtonomijo do ljudskega glasovanja.
6. Romunija se obnovi v istih mejah, kakršna je bila ter obljubi, da bo dala Dobrobrdski avtonomijo. Obenem svačeno obljubi, da bo pripomogla do veljave členu 3. berlinske pogodbe o enakopravnosti Židov.
7. Avtonomija za italijanske province do ljudskega glasovanja.
8. Nemčiji se vrnejo vse kolonije.
9. Obnovitev Perzije in Grške.
10. Nevtralizacija vseh morskih ožin, ki vodijo v notranja morja, ter Sueskega in Panamskega prekopa, svoboda trgovske plovlje in odprava pravice zaplenitve in torpediranja trgovskih ladij.
11. Vsi v vojni se nahajajoči se odpovedo kontribucijam in odškodninam kakršnekoli oblike. Vse kontribucije, naložene med vojno, je vrniti.
12. Vsaka dežela je neodvisna glede trgovske politike, vse države pa se zavežejo, da po vojni ne bodo vršile trgovske blokade in da ne bodo sklepale posebnih carinskih pogodb.
13. Mirovni pogoji se postavijo na mirovni kongresu zastopnikov, izvoljenih od narodnih zastopov. Državni zbori morajo potrditi te pogoje. Diplomati se zavežejo,

da ne bodo sklepali tajnih pogodb, ki so proti mednarodnemu pravu, torej neveljavne. 15. Polagoma se izvrši razoroženje na kopnem in na morju ter se nato vpelje sistem milice. Z ozirom na to je opozorila delegacija, da smatra nadaljevanje vojne samo v svrhu, da se dosežejo aneksijske, za zločin in da torej svačeno razglašajo svoj sklep, da naj se nemudoma podpisajo pogoji miru, ki naj konča to vojno na podlagi navedenih, brez izjeme za vse narode veljavni pogojev. Izhajajoč od teh temeljev, je ruska delegacija predlagala, da naj tvorijo temelj za mirovna pogajanja teh šest točk:

1. Nobeno nasilno združenje ni dovoljeno za pokrajine, ki so bile med vojno zasedene. Čete, ki imajo te pokrajine zasedene, se morajo v najkrajšem času odpoklicati.
2. Obnovi se politična samostojnost narodov, ki so v tej vojni izgubili svojo samostojnost.
3. Narodni mskupinam, ki pred vojno niso bile politično samostojne, se zagotovi možnost, da odločijo o svoji pripadnosti k tej ali oni državi ali o svoji državni samostojnosti potom referendumu. Ta referendum se mora izvršiti na tak način, da je zajamčena popolna neodvisnost pri oddaji glasov za vse prebivalstvo onih pokrajin, vstevši izselence in begunce.
4. Z ozirom na pokrajine s prebivalstvom mešane narodnosti se varujejo pravice manjšin s posebnim zakonom, ki velja za samostojno narodne kulture in, če je to praktično izvedljivo, za avtonomno upravo.
5. Nobena bojujoča se država ni zavezana plačati kateri drugi državi takozvanih vojnih stroškov. Če plačane kontribucije je vrniti. Kar se tiče nadomestila izgub privatnih oseb vsled vojne, se poravnava iz posebnega fonda, v kateri vplačujejo bojujoče se države po proporciji.
6. Kolonijalna vprašanja so odložijo z ozirom na točke 1. do 4. navedenih temeljev.

ODGOVOR CENTRALNIH DRŽAV.

Zastopniki centralnih držav so se zedinili glede odgovora na te ruske predloge ter so podali v plenarni seji dne 26. decembra, ki se je vršila pod predsedstvom grofa Czernina, izjavo, ki odgovarja na zgoraj omenjena izjavljana ruske delegacije. Odgovor se glasi:

Delegacije zavezniških držav izhajajo od jasno izražene volje svojih vlad in narodov, da dosežejo čim prej splošen in pravičen mir. Delegati zavezničkov so v sporazumu z opetovano izraženim stališčem svojih vlad naziranja, da morejo tvoriti navedena ruskega predloga za tak mir podlago, o kateri se da govoriti. Delegacije štirizeve so zadovoljne s takojšnjim mirom brez nasilnih pridobitev ozemlja in brez vojnih odškodnin. Če oboja ruska delegacija nadaljevanje vojne samo v svrhu zavojevanj, se delegacije zavezničkov temu naziranju pridružujejo. Državniki zavezniških vlad so opetovano naglašali v programatičnih izjavah, da zaveznički ne bodo nadaljevali vojnega niti za en dan, da dosežejo zavojevanja. Tega stališča so se zaveznički vedno in neomajno držali. Svečano proglašajo svoj sklep, da hočejo takoj podpisati mir, ki konča to vojno na podlagi navedenih, brez izjeme za vse bojujoče se države enakopravnih pogojev. Treba pa je izrecno opozoriti na to, da se morajo vse sedaj v vojni se nahajajoče države

v primernem roku brez izjeme in brez pridržka zavezati, da se bodo natančno držale pogojev, ki v enaki meri vežejo vse narode, če se naj izpolnijo pogoji ruskih izjavljanih. Saj bi ne šlo, da bi se države štirizeve, ki se pogajajo z Rusijo, enostransko vezale na te pogoje, ne da bi imele jamstva, da priznavajo in izvedejo zaveznički Rusije te pogoje pošteno in brez pridržka tudi nasproti štirizevi.

Toliko v naprej. V ostalem pa je pripomniti k šestim točkam, predlaganim od ruske delegacije kot temelji pogajanj, še to - le:

- K točki 1. Nasilna prilastitev pokrajin, ki so bile med vojno zasedene, ni namen zavezniških vlad. Glede četa, ki stoji v sedaj zasedenih pokrajinah, se bodo postavile v mirovni pogodbi določbe, v kolikor se ne bo že prej dosegel sporazum glede odtegnitve četa na nekaterih točkah.
- K točki 2. Zaveznički ne nameravajo enega izmed narodov, ki so v tej vojni izgubili svojo politično samostojnost, te samostojnosti oropati.
- K točki 3. Vprašanje državne pripadnosti skupin, ki državno niso samostojne, se po stališču, ki ga zavzemajo centralne države, ne da urediti mednarodno. To vprašanje naj reši v danem slučaju vsaka država s svojimi narodi samostojno ustavnim potom.
- K točki 4. Ravnotako tvorijo po izjavah državnih centralne zveze varstvo pravic narodnih manjšin bistven del ustavnega samoodločbenega prava narodov. Tudi vlade zavezničkov povsodi uveljavljajo to načelo, čim se pokaže, da je praktično izvedljivo.
- K točki 5. Zavezniške države so večkrat povdarjale možnost, da bi se moglo medsebojno odrediti ne povračila vojnih stroškov, temveč tudi povračila za vojne poškodbe. Tako bi bilo vsaki vojskojuči se državi povrniti le stroške za njene državljane, ki so prišli v vojno vicištvo ter za škodo, ki je bila z nasiljem, ki je v nasprotju s mednarodnim pravom, povzročena civilnim državljanom nasprotnika. O ustanovitvi posebnega fonda v te svrhe, ki ga predlaga ruska vlada, bi se moglo razpravljati še le, če se tekom primerenega rokavostialostale vojskojujoče se države pridružijo mirovnim pogajanjem.
- K točki 6. Izmed štirih zavezniških držav ima kolonije le Nemčija. Nemška delegacija izjavlja v popolnem soglasju z ruskimi predlogi sledeče: Povrnitev kolonijalnega ozemlja, ki je bilo tekom vojne nasilno zasedeno, je bistven del nemških zahtev, katerih pod nobenim pogojem ne moremo opustiti. Ravnotako odgovarja ruska zahteva, da se naj tak a, od sovrážnika zasedena ozemlja čimpreje opustijo nemškim nameram. Z ozirom na značaj nemških kolonijalnih ozemelj, ne glede na prepro povdarjene načelne pomisleke, izvrševanje prava samoodločbe v obliki, ki jih predlaga ruska delegacija, za enkrat neizvedljivo. Dejstvo, da so v nemških kolonijah domačini navzlic največjim težkostim in navzlic temu, da je imel bolj proti mnogokrat močnejšemu nasprotniku le malo izgledov, v sili in smrti zvesto vztrajali pri svojih nemških prijateljih, je dokaz njihovih simpatij in njihove volje, da za vsako ceno ostanejo pri Nemčiji, dokaz, ki po svoji resnobi in tehtnosti presega vsako možnost izražanja volje potom glasovanja.

Načela, ki jih je ruska delegacija v zvezi z ravnokar razpravljanimi šestimi točkami predlagala za gospodarski promet, delegacije zavezniških držav brezpogojno odobravajo. Zavezniške države so od nekdanj zahtevale, da se naj izključi vsako gospodarsko nasilstvo in vidi jo v obnovitvi urejenega in interesom vseh udeleženi popolnoma odgovarjajočega gospodarskega prometa eden najvažnejših predpogoj za pričetek in izgradbo prijateljskih odnosov med državami, ki se sedaj nahajajo v vojni.

V zvezi s to izjavo je grof Czernin izjavil: Na temelju načel, ki smo jih ravnokar razvili, smo pripravljene pričeti pogajanja z vsemi našimi nasprotniki. Da se pa po nepotrebnem ne izgubi časa, so zaveznički pripravljene takoj pričeti posvetovanja o onih posebnih točkah, o katerih bo na vsak način potrebno tako za rusko vlado, kakor za zavezničke, da se jih predela.

PROTIZJAVA RUSKE DELEGACIJE.

V svojem odgovoru je izjavil voditelj ruske delegacije: Ruska delegacija z zadoščenjem konstatira, da je odgovor nemške, avstro - ogrske, bolgarske in turške delegacije sprejel principe splošnega demokratičnega mira brez aneksijske. Ruska delegacija priznava ogromni pomen tega napredka na poti k splošnemu miru, pristavlja pa, da vsebuje odgovor bistveno omejitve gledetretje točke. Ruska delegacija nadalje z zadovoljstvom konstatira, da države štirizeve v izjavi k točki 5. priznavajo princip »brez kontribucij«, vendar pa ima glede odškodnine za vzdrževanje vojnih vjetnikov pridržke. Nadalje je izjavila ruska delegacija, da polaga važnost na to, da dobijo privatne osebe, ki so trpele škodo vsled vojnih dogodkov, povračilo iz mednarodnega fonda. Ruska delegacija priznava, da izpraznitve nemških kolonij, ki jih je sovrážnik zasedel, odgovarja načelu, ki ga je razvila. Ona predlaga, da naj se vprašuje, ali princip svobodnega izraza volje prebivalstva velja tudi za kolonije, prepusti posebni komisiji.

Končno je izjavil vodja ruske delegacije, da je ta kljub omenjenim nasprotstvom mnenja, da nudi v odgovoru držav štirizeve omenjena odkrita izjava, da te države nimajo agresivnih namerav, faktično možnost pričeti takoj s pogajanj o splošnem miru med bojujočimi se državami.

Z ozirom na to predlaga ruska delegacija desetdnevno prekinjenje pogajanj, pričeni 26. decembra zvečer do 4. januarja 1918 zvečer, da imajo narodi, katerih vlade se tukajšnjim pogajanjem o splošnem miru se niso pridružile, možnost podučiti se o sedaj postavljenih principih takega mira. Po preteku tega roka se morajo pogajanja pod vsakim pogojem nadaljevati.

Predsednik grof Czernin je nato naprosil rusko delegacijo, da naj izroči ta svoj odgovor pisмено, ter je predlagal, da naj se prično takoj pogajanja glede onih specialnih točk, ki se morajo za vsak slučaj urediti med rusko vlado in vladami zavezniških držav. Voditelj ruske delegacije se je pridružil predlogu predsednika ter je izrekel svojo pripravljeno pričeti takoj z razgovorom o onih podrobnostih, ki bi morale tvoriti tudi v slučaju splošnih mirovni pogajanj predmet specialnih pogajanj med Rusijo in štirimi zaveznički. Na predlog državnega tajnika dr. v. Kühlmanna se je nato soglasno sklenilo, da se izogne konferenca potratni časa in upoštevač to nalogo, ki jo je izpolniti, da se ta pogajanja prično že jutri (27. decembra) dopoldne.

SEPARATNA POGAJANJA.

Dunaj, 26. decembra. Korespondenčni urad javlja iz Bresta Litovskega: V smislu večerajšnjih dogovorov so se vršila danes med delegacijami Avstro - Ogrske in Nemčije na eni strani in Rusije na drugi strani posvetovanja, ki se v bistvu tičejo obnovitve prometa med imenovanimi državami. Pogajanja se nadaljujejo.

Stockholm, 24. decembra. Glasom zanesljivih petrogradskih poročil so baje entente države pripravljene pridružiti se mirovnim pogajanjem. Stockholmski poslanik Orlovski trdi, da je pričakovati meseca januarja, da se sestane konferenca. V boljševiških krogih se zatrjuje, da je popolnoma izključeno, da bi se Leninovi pristajši vmešavali v avstrijske notranje zadeve. Princip narodne samostojnosti je notranja zadeva vsake države. Tudi ne nameravajo Ljeningovi

pristajši zahtevati, da bi bile na svetovnem mirovnem kongresu zastopane vse narodnosti. Pogajanja naj se vrše le med državnimi ednotami.

Stockholm, 24. decembra. (Kor. ur.) »Stockholms Tidningar« dokazuje, da pomeni separaten mir nevarnost za entento ter bi mogel imeti za posledico ustvaritev nemško - avstro - ogrskoruskega bloka. Če so se dosedajni državni v ententi zavezali, da nadaljujejo vojno, pravi ta, ententi prijazen list, je nujno potrebno, da odstopijo sedanje vlade in da jih nadomeste nove. Zelebi bi bilo, da bi ententa spoznala nevarnost separatnega miru in sicer čim prej, tem bolje.

Dunaj, 24. decembra. Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Kijeva: Predsednik ukrajinske vlade izjavlja, da je naznanil ententnim državam pričetek mirovni pogajanj. Francoska in Anglija sta se baje že odločili, da pošljete odposlanca v Ukrajino, ki naj zastopajo francoski in angleški interes.

Stockholm, 24. decembra. Ukrajinska država namerava Avstriji predlagati, da naj priklupi vse pokrajine v Avstriji, kjer žive Ukrajinci, ukrajinski državi.

Brest Litovsk, 22. decembra. Pri slovesni otvoritvi mirovni pogajanj so bili navzoči tile zastopniki raznih držav: za Avstro - Ogrsko zunanji ministar grof Czernin, veleposlanik v. Meirey, poslanik v. Wiesner, legacijski svetnik grof Colloredo, legacijski svetnik grof Czaky, fml. v. Csizserics, podpolkovnik Pokorny in major v. Glaise. Za Bolgarsko: justični minister Popov, poslanik Kosev, poslanik Stajanovič, polkovnik Gančev in legacijski svetnik dr. Anastazov. Za Nemčijo: državni tajnik dr. v. Kühlmann, poslanik v. Rosenberg, legacijski svetnik v. Högsch, general Hoffmann in major Bringmann. Za Rusijo: A. Joffe, Lb. Kamenev, gospa Bizzenko, Mm. Pokorovski, Lm. Karachan, Lubinski, Weltmann - Pavlovič, admiral Altvater, general Samoilov, polkovnik Fokke, polkovnik Zeplit in stotnik Lipski. Za Turčijo: zunanji minister Ahmed Nasinbeg, poslanik Ibrahim Hakpaša, državni podtajnik Rešat Hikmed beg in general konjenice Zekki paša.

Raztrgana ruska fronta.

Po mnenju strokovnjakov bo imelo nasprotstvo med ukrajinsko Rado in petrogradsko vlado tudi vojaške posledice. Ukrajinska Rada, ki več ali manj odkrito podpira generala Kaljedina in njegove kozake, očitno namerava prevzeti pod svoje oblast tudi vsa rusko južno fronto, ki sega od Volnine do Crnega morja. Angleške vesti že poročajo, da se je Ukrajincev pridružio vrhovno vodstvo ruske jugozapadne fronte in tudi poveležje romunske armade. General Ščerbacev, da je bil imenovan za vrhovnega zapovednika te fronte, ki je dobila novo ime »ukrajinska fronta«.

Ententa deluje z vso silo, da bi si ohranila vsaj ta del svoje vzhodne pozicije. Zato računajo naši vojaški krogi z možnostjo, da bodo Ukrajinci 7. januarja premirje odpovedali in pričeli zopet a sovražnostmi proti armadam centralnih držav. Tako bi nastalo na črti od Pripletca do Crnega morja torišče novih bojov, v katerih bi bilo vezano precej znatno število centralnih armad. Vojaški strokovnjaki puščajo vprašanje odprto, ali so na tej črti se nahajajoče ruske in romunske čete res še toliko bojaželjne, da se bodo dale gnati v nove boje, medtem ko bo severna ruska fronta, v kolikor je pod oblastjo boljševikov, še nadalje ostala v premirju oziroma bo popolnoma razpuščena, ako pride do separata miru med centralnimi državami in boljševiki. Vsekakor poskušajo ukrajinska Rada vse, da bi čim najbolj pomnožila število svojih armad. Zato je v svojem odgovoru na ultimatum boljševikov zahtevala, da se ji pošljejo vse južnoruske oziroma ukrajinske čete, ki se nahajajo na drugih frontah domov ter se izročijo njeni oblasti. Zahtevala je tudi popolno avtonomijo jugo, zapadne in romunske fronte.

Kakšne posledice bo imelo to postopanje ukrajinske Rade na nadaljni potek vojni dogodkov in koliko bo vplivalo na mirovna pogajanja, to se v trenutku še ne da reči. Vsekakor je res, da so razmere na Ruukom danes še silno nejasne in da še ni videti, kdo bo v ljutih notranjih bojih, ki so se razvili, končni zmagovaloc. Stockholm, 24. decembra. Glasom poročila iz Petrograda je ukrajinska vlada mobilizirala vse vojske silo novo države.

Vojna proti boljševikom.

POGAJANJA Z UKRAJINCI.

Amsterdam, 25. decembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Petrograda 23. t. m.: Ukrajinska rada je poslala ruskim ljudskim komisarjem ultimatum, v katerem zahteva, da nemudoma izpusti člane ukrajinske države, sicer se bodo sovražnosti formalno pričele.

Amsterdam, 26. decembra. »Times« poroča iz Petrograda: Vlada boljševikov je spremenila svojo politiko ter je poslala petrogradskega poveljnika Anotova v Kijev, da prične pogajanja z ukrajinsko Rado glede poravnave konfliktov.

Petrograd, 26. decembra. (Agence Havas). Člani ukrajinskega komiteja v Petrogradu so bili zopet izpuščeni iz zaporov.

Stockholm, 21. decembra. Iz Petrograda poročajo: Pravi voditelj protirevolucije proti boljševikom je sedaj general Dutov, ki organizira v Uralu gibanje. Kaljedin, Kornilov in Karavlov so samo njegovi orogov. Dutov ni po poklicu vojak. Dutov je predsednik kozackih čet in velja za sijajnega govornika. Od revolucije sem je živel stalno v Petrogradu ter je bil intimen prijatelj Kerjenskega. Pred dvema mesecema naj bi bil skupaj s Tereščenkom, Aleksjevom in Skobelevom zastopal Rusijo na pariški konferenci. Meseca oktobra se je mudil v Orenburgu, da združi kozake s Kaljedinom.

Lugano, 28. decembra. »Corriere della sera« javlja iz Petrograda: 25 ruskih mornarjev je zasedlo hišo prvega tajnika italijanskega veleposlanstva Tiličianija. Mornarji so ostali v hiši dve noči ter je ropali. Policijski komisar je izjavil, da ne more pomagati. Dva Tiličianijeva uslužbenca sta z bajoneti ranjena. Tiličiani sam ni bil napaden. Italijanski konzul je vložil protest pri Trockem.

London, 26. decembra. Reuter iz Petrograda 23. t. m.: Iz Taškenta je prišlo poročilo, da je bil general Korovinčikov, ki ga je Kerjenski imenoval za poveljnika turkustanskih čet, aretiran in od drugih linčkan.

Petrograd, 25. decembra. (Kor. urad.) V Moskvi je bilo proglašeno za boj proti protirevoluciji obredno stanje.

Petrograd, 25. decembra. (Kor. urad.) Konferenca kmetijskih poslancev je poslala 15 delegatov v Kijev, da konča konflikt med ukrajinsko rado in svetlom ljudskim komisarjem. Centralni izvršni odbor revolucionarjev levec je tudi odpisal delegata.

Petrograd, 24. decembra. (Kor. urad.) Agentura.) Boljševiki so se polastili v Harkovu južne železnice, pošte in telefona v Moskvi. V Harkovu pričakujejo boljševiške polke.

Petrograd, 24. decembra. (Kor. urad.) Odelek Kornilova kakih 6000 mož z 200 strojnimi puškami je bil popolnoma poražen ter so ga pomorski črna-morskega brodograja in poljskega zasladovala 100 vrst v gubernijo Harkov. Izgubili smo 19 mrtvih in 92 ranjenih.

Petrograd, 23. decembra. (Kor. urad.) Agentura. Kakor pravi neka brozjavka po priročniku pribrave številne kozacke čete. Boljševiki se pripravljajo, da bi prepregli, da kozaki prodirajo proti severu.

Rotterdam, 24. decembra. Iz Petrograda: General Kaljedin je zapustil svoje pozicije in mnogo kozakov mu je sledilo. S tem hoče prehiteti ukrajinsko vlado ter sam postaviti od nje neodvisno vlado.

Zurich, 24. decembra. Kakor poroča iz Petrograda je prišlo v Minsku do spopada, da med poljskimi in boljševiški polki. Na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih. Kriljenko je ukazal, da naj se poljski zbor na ruski zapadni fronti razpusti in častniki zapro. Vse urade za nabiranje poljskih vojakov je dal zapreti.

Petrograd, 23. decembra. (Reuter.) Zastopnik »Associated Press« poroča, da so prizadevanja polkovnika Andersona, šefa ameriške misije Rdečega križa v Rumuniji, spraviti 72 ameriških avtomobilov čez Rostov v Mesopotamijo, smatrali boljševiki kot poskus, da pomore Kaljedinu. Trocki je ljuto napadel v svojem govoru v petek Ameriko, Andersona in ameriškega poslanika. Nedopredni poudarila je dala neka Andersonova brozjavka polkovniku Kolbasnikovu v Petrogradu, kjer mu naroča, naj kolikor mogoče vse avtomobile spravi v Rostov v svrhu transporta v Mesopotamijo.

Petrograd, 23. decembra. (Agent.) Trocki je rekel v svojem govoru v petek, ki je opisoval ameriške zarotnike, tudi sledeče: Zastopniki vseh tujih držav naj si zapomnijo, da nas nihče ne bo teptal z nogami. V čiščenju in Petrovi bo zdelo se, imeli že priložnost, pojasniti angleškemu poslaniku, da je nam naša revolucijerna čast nad vsem. In pokazati moramo svojim prijateljem, da ne služimo angleški in ameriški buržoaziji. Naši principi so čisti in pripravljeni smo zmagati ali poginiti zanje. Kjer se učešavajo diplomati v naše zadeve, prenehajo biti diplomati in so zasehne osebe, proti katerim ne pozna teška roka revolucije nobene milosti.

Petrograd, 23. decembra. »Dnevno poročevalce« poroča iz Rostova: Kaljedin je izdal na železničarje oklice, kjer jim obeta popolno varnost, če ne ovirajo dovoza kozackih čet k njemu. Železničarji so odklonili. V Rostovu vlada občutno pomanjkanje živil.

Zeneva, 24. decembra. »Matin« poroča iz Odese, da so boljševiki vdrl v mesto in da je morala rada ukrajinske republike sbežati.

Stockholm, 24. decembra. Ravnatelj Aschberg, ki se je vrnil iz Petrograda, poroča o svojem razgovoru z ruskim finančnim ministrom Menžinskiim, ki je izjavil, da tvori razdelitev semliški program vseh strank. Toda tudi boljševiki spoznavajo, da bi konfiskacija semliški brez ozira na dolgovne obkroževala tudi mnogo malih branilcev. Glede dolgov in inozemstvu je izjavil, da hoče vzdržati Rusija dobre odnose s vsemi inozemskimi državami. Hiše in stavbnišča se naj ne proglašajo za splošno posest, naj se dosejdanji posestnikom pustijo le lastni stanovanjske. Nemčija bo lahko v Rusiji gospodarstvo zelo napredovala.

Kodanj, 24. decembra. Iz Petrograda poročajo: V glavnem mestu, kjer je bil nemški jezik že popolnoma izginil, je slika sedaj na česti že povsod nemško. Enako je v trgovinah in restavracijah.

Stockholm, 24. decembra. Uradniški odsek kitajske vzhodne železnice je odklonil Ljeningov poziv, da izpusti vse obinat delavskemu in vojaškemu svetu. Izjavil so se, da pozovejo v Harbin mednarodno posadko, katere polovico bi tvorili Japonci.

Petrograd, 26. decembra. (Kor. urad.) Agentura. Med odsekem ljudskih komisarjev in centralnim odborom revolucionarjev levec je prišlo do sporazuma glede ustanovitve vlade. Revolucionarji levec dobe 7 mest.

Besaračija. Zurich, 24. decembra. V Besaračiji se se je sestavil sedaj prvi vrhovni državni organ takozvano »zemstvo«. Zborovalo bo v Kišedentu. Pri otvoritvi je naglašal predsednik, da hoče Besaračija pripadati ruski zvezni republiki.

Finska. Stockholm, 23. decembra. (Kor. urad.) Glasom poročila iz Petrograda razširja meščansko čustvoje v Braziliji vest, da name, rava Švedska poslati čete na Finsko. 2. diviziji, ki sta prej stali v sredini Švedske sta bili zadnji čas poslani na sever. Opažati je tudi gibanje čet proti Wazi in alandskim otokom. Te vesti so kakor izve »Švedska telegramyram« iz gotovega vira seveda popolnoma izmišljene.

Stockholm, 26. decembra. Listi poročajo, da so ruske čete že prišle odhajati iz Petrograda.

Stockholm, 24. decembra. Ruske čete so zapustile finske garnizije. Odkhod Rusov se je izvršil brez posebnih dogovorov. Sedaj je Finska nevtralna država.

Ententina češka armada.

London, 24. decembra. (Kor. urad.) Reuter. Francoska vlada je izdala 19. t. m. odredbo glede ustanovitve češko-slovaške armade. Štela bo najmanj 120.000 mož, od katerih se večina že bojuje na zapadni fronti. Vsi zavezniki so to armado že oficijalno priznali ter jo armada sestavljena v poglavitven iz čeških častnikov in vojakov, ki so se prostovoljno udali Rusom ali Srbom in od katerih se jih je mnogo na boljševiču v zvezi z armadami raznih zaveznikov že izkazalo. Armada bo imela tudi svoje zastave.

Zeneva, 22. decembra. »Matin« poroča, da se ustanovlja češko-slovaška divizija, za katero bo prišlo iz Italije 1000 čehov. General Janin bo poveljnik divizije, ki bo odšla na zapadno fronto.

Pariz, 21. decembra. (Kor. urad.) Posobna odredba naroča ustanovitev samostojne češko-slovaške armade z lastnim poveljstvom in lastno zastavo.

Berlin, 23. decembra. »Evangelische Kirchenzeitung« poroča, da bo baje čehi v ruskem vjetništvu prestopili v pravoslavje ter ustanovili češko-slovaško legijo, tako 60% tretjega polka, ki obsega elitno moštvo ter si je nadel ime Žižka s Trocnova.

Rusija in Japonika.

Zurich, 24. decembra. Glasom švicarskih virov je izjavil pariški »japonski« veleposlanik, da bo zahteval od Rusije odškodnine na ozemlju, če bo trpel japonski kapital v Nemčiji kako škodo.

Stockholm, 24. decembra. »Riječ« poroča, da je pozval Ljening delavski in vojaški svet v Harbinu, da naj prevzame upravo kitajske zapadne železnice.

Bern, 24. decembra. Ameriško časopisje iz srede novembra je silno napadalo Mehliko, ker so slavili uradniški in visoki častniki mehikanske republike z vodiljski nemške kolonije zmage centralnih držav proti Italiji. Zlasti so se tako slavja vršila v območju vstajnega generala Villa.

Panama. Dunaj, 24. decembra. (Kor. urad.) Vsed vojne napovedi republike Panama avstro-ogreški monarhiji je prevzel španjski zastopnik v Panami varstvo naših državljanov in njih interesov v republiki.

Romunji in ententa. Stockholm, 24. decembra. V Petrogradu so našli tajno pogodbo med Romunijo in entento ter se bo ta tajna pogodba v najkrajšem času objavila.

Nemške kolonije. Berlin, 23. decembra. Cesar je imenoval tajnega vrhovnega vladnega svetnika Haberja za guvernerja Nove Guineje. To je znak, da Nemčija nikakor še ni resignirala na svoje kolonije.

Izmena vojnih vjetnikov. Bern, 24. decembra. V Bernu so se vršila s poredovanjem švicarske vlade nemško-francoska pogajanja glede izmene vojnih vjetnikov. Vsed trdovratnega odpora francoske vlade ni prišlo do zjednitve glede izmene in interniranja že 18 mesecev v vojnem vjetništvu se nahajajočih vojnih vjetnikov. Francozi zahtevajo imeno in interniranje vseh zdravih vojnih vjetnikov nekako tako, da bi morala Nemčija oddati dvakrat toliko vojnih vjetnikov, kakor Francoska. Vsed tega so se pogajanja razbila.

Afera Caillaux. Zeneva, 24. decembra. Več socijalističnih poslancev je predlagalo, da naj se obtožijo tudi ministri Briand, Ribot, Painlevé in Barthou, ker so poznali dejstva, ki so se odvila Caillaux, vendar pa niso nastopili proti njemu kot tožniki.

Nabori na Irskem. London, 24. decembra. »Daily News« poročajo, da se v Irski ne izvrši nobeno zvišanje starostne meje in nobena uvedba službene dolžnosti. Pač pa vpokličejo vse vojaške obvezance brez izjeme od 18. do 24. leta.

Trije angleški rušilci torpedirani. Högwan Holland, 24. decembra. Trije angleški rušilci so bili v bližini svetilne ladje ob izlivu Mose torpedirani. Podrobnosti ni.

BOJI V PALESTINI.

London, 23. decembra. Čete na našem skrajnem levem krilu so s pomočjo pomorskih vojnih sil v soboto zjutraj nadalje prodirale severno od Nahr el Andže. Dospelle so do črte Snij el Aluteh - Gejelij, vzhodno od severne od reke. Prodile so v zahodni smeri. Zasedli smo južni del kolone. Na južni strani se je razvila turški vojski, niti in Kolbeide in Kalib, 4 milje jugovzhodno od Rafia. Od početka bojev smo vplenili 99 havbic s municijskimi voski, kakih 400 municijskih voz in drugih vozil, 110 strojnih pušk, nad 7000 pušk, 18.500.000 patronov, 58.000 nabojev za topove in drugega materiala.

Dogodki na bojiščih.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijanski bojišče. Zapadno Brento so čete »mradne skupine im Konrada v. Hitzendorfa« kljub najlutejšemu sovražnemu odporu vzele Col del Rosso in hrib Val bella. Doslej je bilo pripeljanih nad 6000 vjetnikov, med njimi en polkovnik in več štabnih oficirjev. — Sei generalnega štaba.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijanska fronta. Uspešno smo zavrnili sovražne protinapade na naše nove pozicije med Asiagom in Brento. Število od 23. t. m. vjetih se je zvišalo na več kot 9000 mož, med njimi 270 častnikov. V bojih dne 23. in 24. decembra so se posebno odlikovali pešpolk št. 22 (Sinj), pešpolk št. 27 (Gradeč), deli pp. št. 12 (Komarom) in št. 51 (Kolozvar), št. 94 (Dunaj), št. 102 (Genečov) ter lovski bataljon št. 20 (Gradeč), naskakovalec bataljon št. 11 in visokogorska stotinja št. 22. — Sei gen. štaba.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijanski bojišče. Iznova so poskusili Italijani v trdovratnih bojih dne 23. decembra ilim iztrgane višine med Asiagom in Brento zopet zavzeti. Vse napade smo do zadnjega zavrnili. — Sei generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO. Berolin, 24. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. V zvezi s izvidnimi praskami je oživilo artiljerijsko delovanje na posameznih vrhuncih. Stopnjevanji ogenj v posameznih odsekih je trajal čez dan na vzhodnem bregu Mose.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. Sovražni sunek proti bolgarskim pozicijam severno od Dojranjskega jezera se je ponosrečil. V ravnini Strume zvišno delovanje v predpolju.

Italijansko bojišče. Med Asiagom in Brento so čete gen. Konrada v. Hitzendorfa zajuršale Col del Rosso ter zapadno in vzhodno sosedne višine. Dosedaj je pripeljanih nad 6000 vjetnikov. — von Ludendorff.

Berolin, 25. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Na flandrski fronti, ob kanalu La Bassee in jugozapadno od Cambraja je bojno delovanje včasih oživilo. Na obeh straneh Mose ob Hartmannswellerkopfu in v dolini reke Thann je bil ogenj čez dan včasih stopnjevan. Vzhodno bojišče. Ničesar novega.

Makedonska fronta. V ravnini Strume zvišno delovanje artiljerije. Italijanska fronta. Čez dan je trajal živahen ogenj med Asiagom in Brento. Zavrnilo smo sovražne protinapade na nanovo zavzete pozicije in sunek ob gori Pertica. Število vjetih iz bojev ob Col del Rosso je naraslo na več kot 9000 mož, med njimi 270 častnikov. — von Ludendorff.

Berolin, 26. decembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Artiljerijsko delovanje je ostalo omejeno na motečiji ogenj, ki je jugozapadno od Ypresa, pri Moeversu in pri Marcolngu včasih pridobil na sil. Izvidni sunki francoskih oddelkov južno od Juvincourta so se ponosrečili v našem ognju in v bližinskem boju. Nekaj dni sem stopnjevanji ogenj na vzhodnem bregu Mose je popustil.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. Nihkarskih večjih bojev.

Italijanska fronta. Po silni artiljerijski pripravi je izvršil sovražnik silne protinapade na Col del Rosso in na sosedne višine na zapadu in na vzhodu. Ponosrečili so se z velikimi izgubami. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO. Berolin, 26. decembra. (Kor. urad.) Z bojišč ničesar novega.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Dva božična pozdrava. Globoko v sovražnikovi dežel praznujejo danes soške armade božični praznik, v zavesti, da ni samo domovina obvarovana pred vpadom premočnega nasprotnika, nego tudi da je storjena podlaga največji zmagi svetovne vojne in da so to v zvezi s sosednjimi armadami one zavjevale. Z največjim zaupanjem vro v bodočnosti. Boro evič generalni polkovnik. — Junaki orve soške armade, ki so v trdem boju vročili silni bitki kljubovali napadom sovražnih mas, so kriknili veselja, ko jih je odrezujoči »Napreje!« popeljal v silanem, zmagovitem pohodu v Italijo. Božični pozdrav, ki ga potom mene pošiljajo dragi domovini, vsebuje up in trdno zaupanje, da se dnevi pomanjkanja kmalu umaknejo najprejšeji bodočnosti. Wurm, generalni polkovnik.

Italijansko bojišče. Iz vojno-poročevalskega stana 24. decembra. Enako četam generala Krausa, ki so vzhodno Brento zajuršale sovražne višinske pozicije okoli hriba Asolone, je sedaj tudi armadna skupina feldmaršala Konrada svoje že izbolevane uspehe razširila in pomaknila napadno polje naprej. Včerajšnji dan je bil zavojen Col del Rosso in hrib di Val bella. Tudi vzhodno del nedeljnih vjetih so bile vzete pozicije, ki se vedače proti globeli Frenzella, zapadno je segel uspeh do pokrajine Bertigo. Tujak je neki mal oddelek 21. strelske divizije sam vjel 18 oficirjev in 417 mož. — Barzini opisuje položaj okoli hriba Grappe za vedno bolj grozeč. Marljivost sovražnih čet narasla, ker se jim je posrečilo, da so prekoračili gorovje ob boku hriba Grappe in tako pridobile prost pogled v beneško ravnino in začele obstre-

ljevati posamezne kraje v tej ravnini. — K strategičnemu položaju na italijanskem bojišču navajajo vojaška razmatrivanja 24. decembra: Strategični položaj italijanske armade, ki je stisnjena med izliv Plave in visoko planoto Sette Comuni, je tako težak, da je umljivo stremeljenje, da bi se odtegnila temu obkoljevanju. Odprto je še vprašanje, ali se situacija sovražnikova razvije zanj še neugodnejše do trenutka, ko bo mogel pričeiti z ofenzivo večjega šula. Včerajšnji uspehi od Konradove skupine na visoki planoti Sette Comuni se ne sme prezreti okolnosti, da se ta del Konradove armadne skupine na zapadnem delu Brento pomakni proti jugu. Pri kakem umiku sovražnika od Plave v zapadno smer bi se že iz tega vzroka na bližnjem brambnem odseku trajno ne mogel držati.

Francosko poročilo o goriskih bojih v Italiji. »Petit Parisien« poroča: Avstrijci in Nemci imajo brezdvomno nadmočje v svoji težki artiljeriji in obstreljujejo nepretrgoma vse gorovje masiva Grappe z velikanskimi uničujočim ognjem. Talne razmere otežkočujejo obrambo proti obstreljevanju, ker ni skoro nikakega mrtvega kota za sovražno artiljerijo. Vsi strelj zadenajo. Italijanska infanterija ni mogla dobiti še nikakega kritja in v skalnih tleh ne more kopati jarkov, ki bi jih varovali proti artiljerijskim strelom in proti skalnim drobecem, ki jih provzročata streljanje. Posebno težka je italijanska pozicija v odseku Col Moschin in hrib Coston. Tujak je bila točnost sovražnega streljanja dne 18. decembra naravnost obdobjanja vredna in je povzročila, da več pozicij na nikak način ni bilo mogoče več držati. Avstrijci so naperili s hriba Moschad-Lisser in Lambara peklenški ognji na italijanske črte in zvezne poti. 12 italijanskih pozicij za strojne puške se nahaja pod bombardiranjem strahovite sile, ker sovražnik ne šteti tudi s volim 305 mm strelj. Sneg zadnjih dni čisto nič ne ženira sovražnikovega gibanja, ustvarja pa Italijanom jako težko življenje, ker morajo bdeti in spati na ledeni zemlji brez zavetja in brez gor-kote.

Francoski razmeri na italijanski fronti. Iz Rotterdama poročajo, da je bil v zadnjih bojih na italijanski fronti ubit neki francoski polkovnik. Iz tega sledi, da se nahajajo francoske čete že v bojnih stikih z avstro-ogorskimi.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO. 24. decembra. Po kroajno silni in besni artiljerijski pripravi, ki se je bila pričela tekot večera 23. decembra, je napadel sovražnik tekot večernega jutra vzhodni odsek Asiatske planote luto in se naperil svojo akcijo zlasti na odsek Buschirib Val bella. Nasproti zadnji točki se je posrečilo nasprotniku, da je stisnil našo po artiljeriji zasute obrambno napravo. Njegov sunek pa se je ustavljal na zadaj nahajajočih se pozicijah, odkoder so napravile vrše čete hude protinapade, ki se deloma še naše in so tekot zadnje noči se zadovoljivo končali. Ob spodnji Plavi južno Gradignaga so izpopolnili odsek 17. berzalijskega polka z uspešnim nenadnim napadom prejšnje dneve hrabro izvršeno akcijo in so zavrnili močne sovražne oddelke, katerim se je bilo posrečilo, da so prišli na naš desni breg in so poskusili opubno držati se tujak, nazaj na levi rečni breg.

PRED ODLOČITVIO NA ZAPADNI FRONTI.

Berolin, 24. decembra. »Vossische Ztg.« piše, da bo mir prišel šele, ko bo Anglija poražena. To odločitev bo moral ves inteligenten svet v najkrajšem času spoznati. Odločitev bo padla na zapadni fronti in ta odločitev stoji pred durmi. Niti trenutka ni dvomit, kakšen bo konec odločilne borbe.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

24. decembra. Na desnem bregu Mose je bilo delovanje artiljerije na obeh straneh precej močno v okolici Douaumonta in v smeri na grad Chaume. Z ostale fronte ničesar poročati.

24. decembra. Zaradi megle in snega je bilo bojno delovanje na obeh fronti le slabotno. V južni Albaniji v okolici Devollja smo vjeli dva sovražna izvidna oddelka, skupaj 150 mož.

Vojno kreditna pomoč za srednjo obrt.

Ministrstvo za javna dela je postavilo »splošna načela za vojno kreditno pomoč za obrt srednjega stanja«. Po teh načelih je namen te pomoči, manj premožnim imetnikom takih obrtov, ki so si pred vojno ustvarili utrjeno gospodarsko samostojnost, s podporo pri oskrbitvi kreditov ob zljajanih pogojih dati omo pomoč, ki so jo za vzdrževanje ali zopetni pričetek obrata potrebni in ki je ne morejo potom normalnega obrtnega kredita doseči. V poštev pridejo: a) oni obrtni imetniki srednjega stanja, ki so bili poklicani v vojaško službo ali pa so se kot civilne osebe porabljali za osebna dela v vojne namene; b) vdove in nedoletni nasledniki pod a) označenih obrtnikov; c) je dočiten imetnik obrta v izvrševanju vojne službe umri ter se obrt nadaljuje za račun imenovanih oseb pod š. 56 obrtnega reda in c) izjemoma v posebnega ozira vredni primerih tudi taki obrtni imetniki, ki sicer niso bili vpoklicani, pa so bili hudo prizadeti vsled izrednih gospodarskih razmer v vsled. Praviloma bo vpoštevatvi pripadnost k 3. ali 4. pridobitnemu razredu. Višina posojil naj bi praviloma 4000 K ne presevala. Dajala se bodo potrožni zadožniki ali menici. Žena dolžnikova mora na vsak način pristopiti kot sodolžnica. Obrestnina mera naj, včevši stranske pristojbine, ne presega 4 odstot., pri čemer more prvo leto ostati prosto obresti. Posojila je vrniti najpozneje v teku 11 let; dolžnik se more prvo leto opostiti vračilu glavnice. Med tem časom posojilo ni odvodljivo. Za prošnje je določen preključni rok kvečjemu dveh let po vstopu prosilca v pridobitno življenje, oziroma po popolnem dokončanju demobilizacije. Za obrtne imetnike, ki so se že vrnili v pridobitno življenje,

se ta neprestopni rok določi kvečjemu na eno leto po splošnem razglasu predmetnih določb.

Sredstva za to pomožno akcijo se vobče pridobe potom kredita. Država, dežele kakor tudi trgovske in obrtniške zbornice imajo pri tem pomagati na ta način, da prevzamejo garancijo za neizterljiva posojila in pa obvezo, če treba, plačati obrestna doplačila v omo-gočitev poperj navedene ugodnejše obrestne mere. K lokalnim činiteljem se morejo privzeti tudi občine, obrtne združbe in zadruge, deželne komisije za vračajoče se vojake in denarni zavodi, ki se pečajo z obrtnim kreditom. Država prispeva 75 odstotkov za izpadke in obrestna doplačila s pogojem, da vsi drugi navedeni činitelji pokrijejo ostalo kvoto 25 odstotkov.

Nadaljnje določbe splošnih načel se nanašajo na organizacijo akcije.

Kakor smo že poročali, bo znašala glavnična potreščina za Kranjsko 1.200.000 kron. Ker prevzame država 75 odstotkov garancije, odpade na lokalne činitelje garancija za 300.000 K. Od te vsote je prevzela trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko dose-daj garancijo za 36.000 kron, ali 3 odst. vse glavnice, oziroma 12 odstotkov od vsote 300.000 kron, t. j. preostanka, ki odpade v pokritje na deželo, občine in druge činitelje.

Vitez Seidler zopet v kritičnem položaju.

»Dunaj 24. decembra.

Zadnje dni se zopet govori o skorajšnjem odhodu Seidlerjevega kabineta. Glasovi o krizi niso brez podlage, oziroma imajo tem več podlage, čim manj je imajo vitez Seidler in njegovi tovariši.

To se je znova pokazalo v četrtku, ko je zbornica glasovala za kompromis za vojni davek. Navzlic vsej agitaciji vlada ni mogla doseči večine ter je zlastno propadla. Usodo kompromisnega predloga so zapečatili Jugoslovani, ki so se tokrat ne toliko iz stvarnih razlogov (kompromis, ki je bil dosežen v skupnem posvetovanju odbora obeh zbornic, na sebi ni nesprejemljiv), temveč predvsem, da pokažejo vladi vse svoje nezaupanje, odločili, da glasujejo proti. Vlada je to stopanje Jugoslovanskega kluba naravnost provocirala. V Pliberk je imenoval za notarja Nemca, akoravno je Pliberk celo po nemškem načelu slovensko »posestno stanje«, ker je bil prejšnji notar Slovenec (edini na Koroskem!), še ostrejši germanizatorični krepelj pa je pokažala vlada pri statutu za vojnokreditni zavod za vsled vojne poškodovane kraje jugo- z zapadne fronte, t. j. za laški Tridentino in za jugoslovansko Primorje. Ustanovila je za obe zemlji, ki sta tako daleč druga od druge in ki imata tako različne interese enoten kreditni zavod, za sedež tega zavoda pa je določila — Celovec! Namen je seveda jasan. Uprava zavoda naj bo v rokah najzagrizenjših Nemcev, ki bodo seveda poskrbeli, da bo vojnokreditni zavod nekaka filijalka »Südmarkete« ali pa organizacija ala Ostmarkenvere in Pruskem.

Na protest Jugoslovanskega kluba je odgovoril vitez Seidler, da te »malenkosti« ni mogoč odbiti Nemcem, ki ga zvesto podpirajo, medtem ko so Jugoslovani v poziciji. To je stara metoda dunajskega sistema: pravic slovenskih narodov so vladi vedno le predmet vsakdnevne politične kupčije. Nemci glasujejo za nas, dajmo jim zopet kos slovenske posesti v roke...

Odgovor Jugoslovanskega kluba je bil za Seidlerja silno občuten. Vaša vest, da je finančni minister Wimmer rad izida glasovanja o vojnem davku demisioniral, je povsem točna. Finančni minister se še danes nahaja in statum demissionis in vlada ne ve, kako naj se izvleče iz neprijetne zagate.

Prav gotovo imeli tisti prav, ki trdijo, da je pozicija celega kabineta nevzdržna in da smemo pričakovati v najbližnjem času političnega »krah«. Ker pa se ravno vršijo v Brestu Litovskem mirovna pogajanja in je našim državljnikom mnogo na tem, pokazati svetu, kako lepo je pri nas vse v redu, bodo z Seidlerjevimi pokopom pač še nekaj časa počakali.

Ministrski predsednik je že začel zopet kazati Jugoslovonom prijaznejši obraz in je dal »Jugoslov. klubu« sporočiti, da je pripravljen, zopet enkrat razpravljati o jugoslovanskem vprašanju. Tudi glede pliberskega notarja je opravil, češ, da je mislil, da zna novi notar tudi slovensko... Kakor rečeno, glasovanje jugoslovanskih poslancev proti kompromisu, ga je potrdilo, da nima pred seboj »realnih« politikov Šusteršičevega kova in da Jugoslovani prav nič več ne dajo na lepe besede in pripravne obzre.

Zaenkrat stoji dejstvo, da je vlada pri vsaki važnejši priliki brez večine. Kako se da s tem dejstvom spraviti v sklad ves sistem in njegove metode — to je stvar, o kateri naj pre-mišljajo dunajski gospodje, če se o kvadraturi kroga sploh da in sme pre-mišljavati.

Za politično ujedinjenje češkega naroda.

Češki pisatelji in umetniki so se obrnili za Božič k češkemu narodu z novim pozivom, ki ga objavljajo »Narodni Listy«. Poziv pravi:

Koncentracija naroda ni mogoča kot reorganizacija strank od včeraj, ustanoviti je treba marveč nov temelj. Program nove stranke naj bi bil program nas vseh: demokratičen in samozavešten narod v demokratični in močni državi. Nočemo združevati, kar se združiti ne da. Odlučnost in strahopetnost, vera in skepsa, ogenj in hladnost se ne dajo strajno spojiti v eno organizacijo. Združimo pa vse, ki imajo enako stremiljenje, enak ideal. Misel ujedinjenja zahteva, da pokažemo, da je češki ideal demokratičen, napreden, socialen. Češka demokracija ne more in ne bo branila krivice, zatiranja in izkoriščanja. Za enkrat ni v naši moči, da premenimo in zboljšamo, kar v celem današnjem sistemu potrebuje spremembe in zboljšanja. Je pa v naši moči že danes tam, kjer sami vodimo svoje zadeve, v samoupravi, v naših občinah, da damo zastopstvo onim, ki niso zastopani, da damo pravo brezpravnim. Ako ne moremo spreminjati dosedaj volilnih redov, dajmo spoznamo pravico glasu tem, katerim današnji red ne pravice ne daje. Dogodki na slovenskem vzhodu nas učijo, da je boljše pravočasno in prostovoljno dati, kar se z nasiljem na veke ne more držati. Čim večji pritisk, tem večja je nevarnost katastrofe za celi narod. Ne torej bojevitava razredna stranka, temveč stranka narodna, stranka harmoničnega socialnega razvoja, stranka demokratična in napredna, to naj bo dar, ki ga damo svojemu ljudstvu za Božič. Prospeha naroda radostno žrtvujemo svoje stranke, svoje osebe, svoje interese. Ljudstvo čaka. Ne pustimo ga čakati zaman.

Podpisani so za odbor čeških pisateljev: Alois Jirasek, Jaroslav Kvapil, I. S. Machar in drugi. Za češke umetnike so podpisani m. dr.: Fr. Bilek, Hofman, Kafka, Nejedly, Jos. Plečnik, Saloun, Svabinskij, nadalje Karl Kovařovic, Viteřslav Novak, Otokar Ostrčil in Josip Suk.

Temu pozivu so se pridružili praška pravniška, medicinska in filozofska fakulteta ter praška in brnska tehnika, ki pravijo v posebnem članku: Narod je duh, njegovo telo je država. Svobodni duh mora obvladati svoje telo, narod mora imeti svojo državo. Narod potrebuje telesne organizacije. Ta organizacija so predvsem politične stranke. V boju za forme države so razdeljeni pripadniki naroda v tri tabore: v delavce, ki obdelujejo zemljo, v delavce organiziranega industrijskega dela in v delavce, ki so udeleženi pri raznem drugem delu v gradbi narodnega telesa in ki služijo njegova duha. Tudi ta tretja skupina mora biti ujedinjena. Zato osnujete novo stranko, tretjo veliko in močno skupino, tretjo neobhodno ud narodnega telesa. Razne so med vami osebnosti, toda jedinstven, krasen in blizek je cilj.

V posebni izjavi pravijo reprezentantje češke industrije in obrti, med njimi najznamenitejši češki veletovarnarji: Le notranje jednotno trdno organizirani narod more trdno in neomajno stremeti za svojimi velikimi cilji. Vojna nas je vrgla v narode opasni splošni proletarijati. Le z osebno podjetnostjo in iznajdljivostjo le z radostnim delom se rešimo te nevarnosti in znova oživimo vse narodno gospodarsko življenje. Pri tem pa mora biti dosledno izvedeno načelo varstva in podpore slabih, mora biti vsakemu posamezniku dana možnost popolnega socialnega razvoja. Vse sile naroda je treba smotreno organizirati, da bodo mogle skupno delovati pri skupnem delu. Vsi se moramo podvreči narodni disciplini, iskati moramo vedno to, kar nas drži. Kar spada skupaj po svoji politični volji, po nazoru na temelje kulturnega in gospodarskega življenja, naj se združi v jednotno stranko češke državno-pravne demokracije. K tej novi organizaciji se priključujejo obrtni, trgovski in industrijski krogi v upanju, da v skupnem delu z ostalimi vrstami naroda dosežemo veliki cilj: svobodno, demokratično in neodvisno češko državo.

Naša severna fronta.

a) Koroško.

Ako pogledamo na našo severno fronto in primerjamo nas položaj s preteklostjo, nas obhajajo žalostne misli. Toda sedaj ni čas tarnati: sila časa nas je skovala in s to silo gledamo preko grobov v bodočnost. Vemo, kaj pomeni naš boj in vemo, za kaj se borimo. Bila je naša zgodovinska naloga, da smo bili predstraža južnega slovanstva. To nalogo so prevzeli naši predniki, ki so prvi

zasedli ozemlje na skrajnem zapadu savskega in dravskega porečja in so poslali svoje predstraže globoko v Alpe. Segali smo daleč tja v puštrsko dolino, ob Admontu navzgor, tako da smo imeli ob Travnici skoraj stalno zvezo s Čehi, ki so na severu segali do Donave in so njih patrulje prihajale celo na jug. Toda to zapadno fronto je prodrli sovražnik in se je zaril s krepko silo med nas in Čeha. Zgodilo se je to že v prejšnjih stoletjih, ko je bila naša sila brez odpora. Zato so izginile naše predstraže v alpskih dolinah in so tam ostala komaj imena za njimi.

Ko smo se prebudili ok. leta 1800, je stala naša severna fronta na Koroškem se onstran Drave. Segala je od Ziljske doline, severno od Beljaka, St. Vid - Glina, severno od gosposvetskega polja in se je vlekla po gorskih grebenih ob Labodski dolini tja do štajerskih meč. Ta fronta je stala precej dolgo, da si je bila zelo oslabljena, ker ni dobivala pomožnih čet iz ozadja. Bila si je svesta, da je navezana sama nase in je hrabro držala svoje pozicije, dokler se ni morala umakniti premoči sovražnika. Tako smo v enem stoletju skoraj izgubili cel severni breg Drave, izgubili smo svoje Gosposvetsko polje in smo se brez »upa zmage« borili na južnem bregu, kjer stoji danes naše prve postojanke.

In vendar je ravno Koroška tista zemlja, ki hudi v nas najlepše spomine ne le zaradi svoje prve zgodovine (ustoličevanje naših vojvod) in zaradi svojih starejših slovenskih spomenikov itd., ampak tudi zaradi moči, ki jih je nam dala Koroška v prvi dobi svojega boja v preteklem stoletju. Kako lepo se vrste drug za drugim imena: Urban Jarnik, Ahacelj, Slomšek, Matija Majar-Ziljski, Janežič, Einspieler!... Imena teh mož pomenijo naše prvobitne na severni koroški fronti. Urban Jarnik, koroški Vodnik, je bil pesnik in narodni buditelj. Prišel je v dobo, ki jo imenujemo probujenje narodov. Tudi slovenski Korotan se je prebujal: vzbudila se je davna zgodovina, vzbudila se je domača pesem in slovenska knjiga je stopila pred narod, kot njegova budnica in vodnica. Slovenska zavest se je začela utrjevati na naši severni fronti. Ahacelj je prišel s svojim gospodarskim delom. Bil je mož tkiv. prosvetljene dobe, ki je hotela povzdigniti blagostanje in prosveto narodov. Zato je posvetil svoje delo gospodarski vzgoji. Vedel je, da je delo gospodarski narod lahko živi na svoji zemlji.

V tistem času je prišel Slomšek kot špiritualni in celovski seminar. Vzgal je mlado narodno duhovščino. Ta duhovščina je imela namen nesti prosveto in narodno zavest med narod. Vedel je, da je treba knjig, dobrih narodnih knjig. Pisal je in vzpodbujal je druge k delu. Budil je slovensko pesem, ta živi znak našega narodnega življenja. Ni si mogel misliti, da bi mogel narod, ki je tako nadarjen in dostopen za vse, kar mu je dobrega in lepega prinesla slovenska knjiga, da bi mogel ta narod propasti. Celovec je bil takrat do dvetretjini slovenski — okolica popolnoma slovenska. Tiskalo se je tam več slovensko nego v Ljubljani.

Iz teh vrst se je dvignil Matija, Majar Ziljski. Mož velikega duha, širokega obzora. Videl je, da se fronta giblje in je iskal pomoči v svetu. Zagledal je široki slovenski svet. O njem je pisal svojemu narodu. O Cirilu in Metodu, blagovestnikih, o velikem narodu in njegovem jeziku, o novem, dotlej neznanem svetu. Hotel je združiti sile, ustvarjal je skupen slovenski jezik, skupno pisavo itd. Korotan mu je bil preozek. Odsel je v svet, da bi od tam prinesel svojemu narodu novih sil, nove opore v težkem boju.

Treba je bilo knjig, pred vsem knjig. Slomšek je skrbel za nje. Bilo je premalo. Mohorjeva družba, Drobnice itd. Premalo. Treba je bilo knjig tudi za inteligenco. In tu najdemo našega Janežiča, moža, ki je vzgojil celo novo generacijo v svojem »Glasniku«. Ob času, ko se je Ljubljana dolgočasila ob svojih »Novicah«, imamo prvi beletrističen list v Celovcu. Še danes so zanimivi ti letniki. Vsa naša imena najdemo tam: Stritar, Levstik, Erjavc, Jurčič itd. itd. Janežič je bil vzor urednika: bil je marljiv in podjeten, ako bi bilo ozadje dovolj podpiralo fronto — bi bilo marsikaj zagledalo beli dan. Toda tma se je bližala. V »Slov. Bčeli« (1851) imamo še polno poročil z naše severne fronte. Bilo je še dobro — toda od te dobe se pričinja pritisk od severa. Ni zadostovalo več prosvetno delo — boj je zavzel novo politično obliko: treba je bilo časnikov in govornikov.

Tu nastopi Einspieler s svojimi časopisi in s svojimi govori. Bil je skoraj osamljen, kajti drugi so se umaknili v mirno življenje in slovensko kulturno središče je bilo premeščeno v Ljubljano, kakor da bi se vedelo, da se začinja boj na življenje in smrt. V tem boju smo Slovenci mnogo zgubili, a še več v miru, ki je prišel po njem. Zadnjih 50 let smo izgubili več kot prej cela stoletja. To je storila nemška šola in pomanjkanje mož — ki bi bili vodili boj.

Tako stoji zdaj naša severna fronta slaba, onemogla. In vendar je ravno Koroška dala nam moči, ki smo jih našli:

Jarnik, pesnik-buditelj, Ahacelj, gospodar, Slomšek, vzgojitelj in propagator prosvete, Majar Ziljski, agitator slovenske kulture in vzajemnosti, Janežič, urednik, slovničar, Einspieler, politični bojevnik in žurnalist. Ali so se rodili tam prav za to, ker je bila fronta? Delo teh mož nam priča o duševni sili in nadarjenosti našega naroda na Koroškem. Ako smo se umikali od vasi do vasi, ni temu kriva naša slabost (o slabem vodstvu in napakah zadnjih let ne govorim) — ampak pred vsem sistem, šola in uradi.

Naša severna fronta je omejena. Statistika, ki jo je izdal dr. Hecke, govori o tem dovolj. Toda mi se moramo zavedati, da bo ta stran za vselej severna fronta Jugoslavije. Kar izgubimo, bo treba zopet priboriti. Treba bo podpreti naše prve vrste. Močno ozadje jim bo lahko poslalo pomožnih čet in sredstev za neenaki boj.

Imam skromno željo: da bi videl nekega dne knjigo, ki bi nosila naslov: Koroška čitanka, koroški buditelji, koroški odmevi ali podobno. Tam bi hotel imeti slike in popise mož, ki so se borili na koroški fronti v 19. stoletju. Tam bi hotel citati njih pesmi, spise, misli, govore — vse, kar ima stalno ceno. In to knjigo bi hotel videti v roko vsakega Slovenca in razširjeno po vsej koroški fronti. Nič mi ne bo ugovarjal, da bi bila taka knjiga lep spomin naše preteklosti in krepka opora za naš boj v bodočnosti. In ta boj bo trajal, dokler v našem narodu ne bo umrla volja do življenja — kajti zgubiti Koroško, pomeni — odreči se naši zgodovini.

In kaj je narod, ki se je odrekel svoji zgodovini? Ali ni zgubil svoj poklic? Ali na izgubil svoj cilj?

Mi vemo, da je naša zgodovinska naloga, držati našo severno fronto. Ako so bila poročila zadnja desetletja slaba — ni s tem rečeno, da mora biti vedno tako. Odklanjamo vsako obupanje pod geslom: na smrt obsodeni. Mi sprejemamo boj, ker ga moramo dobojevati, ker ga zahteva naša domovina: bojujemo ga v znamenju kulture, resnice in pravice. In to je znak kulturnih narodov.

Politične vesti.

«Glas Slovencev, Hrvatov in Srbov», novo zagrebško glasilo za politiko ujedinjenja, bi bil moral iziti 24. decembra. Hrvatska vlada pa je to preprečila na jako »originalen« način. Izjavila je namreč v zadnjem trenutku, da ne more odobriti dr. Janka N. Novaka za odgovornega urednika, češ, da nima — nikakega premoženja! Razmere, ki se razvijajo na Hrvatskem pod odgovornostjo hrv. srb. koalicije, postajajo od dne do dne čudnejše. V saboru splošna in enaka volilna pravica, v upravi pa uvajanje reakcionarne policijskega režima — iskreni prijatelji koalicije zasledujejo ta razvoj z veliko skrbjo. Koalicija se vendar ne bo postavila v popolno nasprotstvo z narodom! «Glas S. H. S.» se seveda takih šikan ne bo ustrašil.

Enotna politična češka stranka. Za enotno češko stranko, ne samo meščansko, ampak iz vseh vrst naroda, se oglašajo po realistični stranki tudi češka državno-pravna (radikalna) stranka. Predsedništvo te stranke je sklicalo shod zaupnikov na 13. januarja in mu bo predložilo predlog, da naj se stranka razpusti. Češki pisatelji izdajo za Božič oklic za enotno stranko ter prinesejo ta oklic »Narodni Listy« 24. decembra. Povzročitelj tega oklica so Jaroslav Kvapil in J. S. Machar, kateri se mudi te dni v Pragi.

Bosanski socialist o položaju v monarhiji. Reuterjev urad poroča: Dr. Franc Markič, bosanski socialni demokrat, je prispel iz Stockholma v London. Vслед njegovega stališča na mednarodni konferenci v Stockholmu mu ni bilo mogoče vrniti se nazaj v Bosno. Pravi, da je stanje v Avstro-Ogrski monarhiji nezno. Aproximacijske razmere postajajo vedno bolj grozeče. Prebivalstvo Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Istre mora jesti korenje, da uteši glad. Neizmerno število ljudi umira za tkzv. lakotnim legarjem. Kmetje nočejo obdelovati njiv ter pravijo: Zakaj bi delali? Če pustimo delo, bo kmalu vojske konec; zakaj bi mi še s svojim delom pospeševali bedo? Orožniki in vojaki gonijo ljudstvo na delo. Na Dunaju je videti prosjačiji vojake po ulicah. Cene živila so neverjetno poskočile. V Nemčiji ni boljše. Kar je določeno za ves teden, se vporabi lahko za en sam dan.

Pravice svobodnega naroda. Dunajski »Abend« poroča iz Stockholma: Glasom petrograjskih vesti zahteva rusko časopisje objavo vseh podrobnosti poteka mirovnih pogajanj. Svobodni ruski narod ima pravico voditi vse, kar se tiče ureditve ruske usode, da bi pozneje ne bil postavljen pred gotova dejstva. Ljenu je obljubil ukloniti se tej zahtevi in objaviti razvoj mirovnih pogajanj. »Abend« vpraša: »Kaj učini na vit. Seidler? Bo-li zaplenil ruske objave o mirovnih pogajanjih?«

Bolgarski kralj o mirovnem vprašanju. Bolgarski kralj Ferdinand je dal po svojem znanem intervjuju Adolfu Strassu napisati uvodnik v »N. fr. Pr.«, kjer pravi: Zdi se, da so največje težko-

še na poti k miru odpravljene. Upati je, da bodo dogodki v Rusiji služili tudi splošnemu miru. Položaj Bolgarov je v vojaškem, materialnem in moralnem oziru izredno ugoden. Bolgarija je pričela vojno, da presniči — najvažnejšo točko ententnega programa, ki zahteva osvoboditev narodov. Bolgarski narod je sedaj osvobojen in ujedinen. Postopanje Bolgarije gre od vsega začetka za tem, da se konzolidirajo evropske razmere na Balkanu. Glede demokracije se Bolgarija približuje popolnosti, za katero se, kakor pravi, ententa bojuje. Nobena ustava ne odgovarja demokraciji bolj nego bolgarska.

Sprejem pri papežu. Iz Lugana poročajo, da je papež sprejel včeraj 24 v Rimu navzočih kardinalov, nadškofov in škofov, ki so mu prišli voščiti o Božiču. Kardinaldekan Vanutelli je prebral v imenu kardinalskega kolegija addresso, na katero je odgovoril papež z zahvalo ter opozoril na svoja brezuspešna prizadevanja za spravo narodov.

Vorwärts« ustavljen. Berolinsko vrhovno poveljništvo je za tri dni ustavilo socialistični organ »Vorwärts«, najbrže vsled nekega memoranda delavskega okraja Neukölln vojnoprehranjevalnemu uradu, ki ga je pred nekaj dnevi objavil ta list. Spomenica je vzbudila veliko pozornost vsled ostre kritike tega urada; med drugim opozarja na to, da so morale uprave nemških mest kupovati živež za cene, ki so bile mnogo višje nego maksimalne.

Nemiri v Varšavi. O nemirih v Varšavi, ki je še Wolfow urad pisal o njih, poročajo tukajšnjemu časopisu: Že v soboto 9. decembra se je vršila velika delavska manifestacija v prid Pilsudskijeve oprotitve in vseh interniranih legionarjev, naslednji dan so pa vprizorili slušalci varšavskih univerz skupno z drugim prebivalstvom iz istega vzroka velik demonstracijski obhod, ki je skušal dospeti pred knežokofijsko palačo in pred kronenberško, kjer uraduje ministrijski predsednik Kuharzewski. Razdeljenih je bilo nešteto proklamacij z naslovom: »Zahtevamo odgovor!« ki poudarjajo protipostavnost zapiranja in internacije poljskih vojakov in slavnega narodnega voditelja brigadirja Pilsudskega brez vsake sodnijske obsodbe. V Miedova ulici in na Novem svetu je prišlo do spopadov z nemškimi četami. Bilo je 12, med njimi dva težko ranjena. Razen mnogih, med manifestacijo prijetih demonstrantov so čez dan zaprli še 50 oseb, med njimi tudi znanega socialističnega voditelja dr. Jodka.

Milostiva gospa. Nemški državni tajnik dr. Kühlmann je nagovoril mirovne delegate v Brestu Litovskem: Vaše visokosti! Milostiva gospa! Gospodje! Takega nagovora še ni slišala nobena mirovna konferenca, ker še nikdar ni bila nobena ženska mirovni delegat. Tokrat pa se nahaja poleg boljše-vidskih moških delegatov tudi ženska delegatinja. Poročajo, da se piše M. A. Bizenko, da je Malorusinja in da pripada skrajnemu levemu krilu socialnih revolucionarjev. Baje je bila radi nekega atentata tudi že v sibirskem prognanstvu. Še neko posebnost, katere pa dr. Kühlmann ni mogel posebej povdarditi, kaže boljševidska delegatinka. Med ruski delegati se namreč nahaja skoraj polovica Židov. »Odkar obstoja krščanski svet, je židovstvo tokrat prvi zastopano pri mirovni konferenci. Židi so posebno spretni mešetarji in sedaj imajo priliko, da se merijo s prvimi diplomati centralnih držav.

Star manifest ukrajinskega generalnega tajništva. Kakor poročajo iz Stockholma, je izdalo ukrajinsko generalno tajništvo manifest na vse državljanke, vladne organe in politične ter družabne organe Ukrajine. Manifest je že star ter gotovo danes ne odgovarja več položaju niti težnjam ukrajinske rače, vendar je zanimiv v toliko, da spoznamo mišljenje in zahteve ukrajinskega naroda že pred 25. novembrom. Manifest, ki je izšel najbrže 13. novembra, pravi: Ruska centralna vlada je nezmožna voditi vladne posle. Cele pokrajine so prepnušene same sebi ter brez vodstva. Zato se od dne do dne širi propast političnega, gospodarskega in družabnega življenja. Iz tega vzroka je generalni komisariat začasnoma postava-

vil tele nove generalne komisarijate: Generalni komisariat provijanta, armade, justice, pošte in brzojava ter generalni komisariat prometa. Kompetenca generalnega komisarijata se razteza na vse gubernije, nekompentnih ljudi. Centralna rada in generalno tajništvo sta oba jasno in nedvoumno izjavila, da mora vstopiti Ukrajina v federativno rusko republiko kot enakopravni državni član; sedanjí politični položaj tega sklepa ne more izpremeniti. Dokler med vojskujočimi se državami ni sklenjen mir, ne sme prenehati delo za fronto. Armado je treba oblačiti, prehraniti in oborožiti. Generalno tajništvo bo spoznamno s centralno vojaško oblastjo storilo vse, da se armada preskrbi z vsem potrebnim. Volitve v vseski ustavodajni zbor se morajo vršiti, kakor predpisano, 25. novembra, če se to lo takrat za novo Rusijo ne izpremeni. Državljeni in upravni organi morajo imeti to pred očmi in storiti vse, kar je v njih moči, da se izvrše volitve s kar največjo natančnostjo in s splošno udeležbo prebivalstva. V kratkem bo centralna rada potrdila zakon o ukrajinskem ustavodajnem zboru ter bo generalno tajništvo ta zakon razglasilo. Volilni organi morajo to upoštevati ter se po volitvah v vseski ustavodajni zbor ne sme odstraniti volilni aparat. Izdelal se bo nadalje projekt vojaške obrambe vsega teritorija Ukrajine v varstvo pred pogromi, roparskimi napadi in sploh pred vsakim hudim kršenjem reda. Gubernijski in distriktni komisariji dobe za vzdržanje reda na razpolago čete, da morejo odločno nastopiti proti anarhiji in kalitelju miru. V boju z anarhijo in pri obnovitvi reda se bo opiralo generalno tajništvo v vsakem kraju na organe lokalne samouprave, ki jih mora zopet lokalna demokracija na vsak možni način podpirati. Zakonski načrt glede reguliranja zemljiškega vprašanja in predaje kmetijskih posestev zemljiškim kmetom je skoraj izdelan ter se bo v kratkem objavil. Do takrat se je vzdržati vsakega samostanskega nasilnega zasedanja zemljišč. Vsi državljani Ukrajine naj so v vsakem oziru svobodni državljani svoje dežele ter naj podpirajo upravo, da vzdrži red v Ukrajini in brani velike pridobitve vsesruske revolucije.

Puljševski bljujejo ogenj in žveplo na francosko vlado, kakor je razvideti iz te-le brzojavke, ki jo sporočajo preko Dunaja Carskoje Selo, 18. decembra ob 1. in 15. minut popoldne. Vsem in v izemstvu pariški brezlični postaji g. Clemenceaua. Pariški radiotelegraf spušta dan na dan obrekovalne vesti o ruskem političnem življenju in njega vodilnih možeh v javnost. Neki ruski informacijski biro v Parizu, ki se sestavlja iz ruskih reptilij zadnje vrste, prinaša dan na dan najbolj fantastične vesti o grozotah, ki jih izvršujejo boljševiki v Rusiji, pri čemer se o tovariših Ljenu in Trockem ne govori drugače, kakor da sta ag. »ruske vlade. Radiotelegraf francoske republike se postavlja torej v službo zakotne literature. Obrekovalno delo radiotelegrafa g. Clemenceaua prihaja k nam naravnost v ruskem jeziku, gotovo zato, da bi našlo pot do srca ruskega naroda. Ni dvomiti, če bi bile ruske brezlične postaje v rokah ljudi, kakoršni so Miljukov, Kornilov, Kaljedin in drugi prijatelji Clemenceauovi, da bi imeli ti ljudje veliko zadoščanje nad ostudno literaturo g. Clemenceaua. Toda sedaj so brezlične postaje v rokah vojakov in delavcev, torej splošno poštenih ljudi. Ti samo hladno zaničujejo predrzne pozive, da naj narod vrže s sebe diktatoru tolpe zločincev, izdajci in goljufov. Take pozive meče radiotelegraf gg. Poincaréja in Clemenceaua, sedandnega pogovarja francoske vlade, ki ga je postavila na to mesto volja združene buržoazije, dan na dan k nam, in tem ložje je verjeti v kupljivost mogočne revolucionarne stranke, ker je gospod Clemenceau v svoji preteklosti bil v škandaloznem stiku s panamsko afero. Oni, ki so razsvetljeni, pa opazujejo z bližine delo svetlega ljudskih komisarjev ter poznajo življenje starih revolucionarjev tako dobro, da ne more napraviti na nje nobenega vtiska obrekoovanja časnikarskih helotov. Edino čustvo, ki je more vzbuditi v njih delo gospoda Clemenceaua, bi bilo čustvo najglobljeje zaničevanja za klike zmešanih parmistov, ki imajo za enkrat še možnost, da govore v imenu izkrvjavljajočega se in izdanega francoskega ljudstva.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 24. decembra.

Javni škodljivci! Na minolo ponedeljek je razposlalo c. kr. okrajno glavarstvo ven na celo trop setnih komisarjev, od katerih je komaj en del mogel razločevati boruzo od pesnice, krompir od zelja. Ker ti ljudje o kakem stanju setve ni cer, niso imeli najmanjšega pojma, so štelo

spajno poročali; da nekateri so izdelovali poročila kar doma, ne da bi bili ali na kmetu. Ti komisariji bi bili morali dobiti na dan po 10 K doklad. Da danes niso sprejeli še vinarja. Potem je imenovalo okrajno glavarstvo razne nadzornike, ki naj bi uredili način prodaje raznih poljskih sadežev, določili cene in množine za oddajo in lastno uporabo. Okrajno glavarstvo se tudi pri tem ni oziralo na sposobnosti, marveč — ta mesta so mastno plačana — imenovali je prodežerance. Vpokojeni davčni kontrolor in zagrižen nemški nacionalce Khaler n. pr. je sedel vse dve dni v davčnem uradu, sedaj pa je — od avgusta — še vrhu vsega komisar za krompir. Gospod ima danes mesečno, s pokojnino vred, 1000 K dohodkov. Vrhu vsega pa se sme kolikor mu drago znati naš slovenski poljedelec. Kaj briga ga, Khaler in pl. Weiss, če gre vse sunaj narobe in ne preostaje sveda niti za seme. Tako se godi pri nas. Kupica nemških nacionalnih uradnikov in priganjavcev se redi, široke mase pa radi njih trpe pomanjkanje celo najnujnejšega za vsakdanje življenje.

Mestna občina kot navija, še cen. Navadno skrbe mestne občine, da dobiva prebivalstvo po možnosti od občinskih uprav potrebne stvari ceneje kot pri trgovcu. Naša mestna občina je kupila septembra neke les, kladiva, ki jo stane s transportom vred 73 kron — prodaja pa ob občina drva po 142 K za kladivo. Mestna občina zahteva od vsakega zakladnega prašiča gotovo množino sveda; plačuje ga po 7 K 40 v t. kg, prodaja ga pa sedaj že po 20 K! In tako, kot pri lesu in svedu je povod. Kdo bi vse našteval? Občina dela povsod s 100% dobička. Kam gre ta denar? Čemu se ga uporabi?

Kaline lovijo. Dne 17. t. m. izšli „Deutscher Montag“ je za enkrat prost nemškoakacionalnega ščuvanja. Vzrok je Josen, če pogleda list: pomanjkanje kruha in krušne moke leži nad mestnimi listi, spodaj kot težka mora. Zato jih mora list braniti in za to jih tudi reče pere s tem, da zabavlja na višje, ki sede v Gradcu in na Dunaju. G. čitajo, da se jim za brezskrbno gospodarstvo o vojnih letih nekaj spikta, čemur se ne boje dolo izogniti in kar visi grozde v zraku. Sicer pa treba samo pogledati v listino uredništva tega lista. In takoj je jasno, kaj nas še čaka. Brezmejno ščuvajoči članki in novice prve izdaje izmajo tudi za posledico, da so številne razprodajalnice po delih odpovedale razprodajo lista. To je povod, da izgleda zadnja številka nekoliko boljše; v prihodnji bo drugače.

Afera dr. Pivko. Nemški poslanec Rieger, Wolf in tovariši so stavili na de. Delobornega ministra interpelacijo, ki se bavi z vprašanjem domnevne izgube izdaja voj. tajnosti in desertacije četnih častnikov. V to afero se je vpleto tudi v. tega Slovence nadporočnika v rezervi in prof. nekoga moškega učiteljska dr. Pivko. Na tej interpelaciji je značilno dvoje: prvi imenitne interpelacije nekoga našega ročnika Pivka (in ne Pivka). Označa imena Pivka se ponavljajo; zamenja ali netočnost pisanja, se torej zdaj neverjetna. Drugi je v interpelaciji naveden kraj, kjer je on batalion stal Carzano v Soganski dolini. Kolikor je nam znano, je bil dr. Pivko na vojni fronti, ne pa v juž. Trstok... Nastane torej vprašanje: Kje istaki vzroka in sovoda k taki zamenji? O stvari bomo še poročali.

Moštar. V vozu za vojaštvo je sedel Moštar, Srb. Z njim so se vozili od Zidamosta dalje vojniki Slovenec in peli „Hej Slovenec“. Srb je poslušal. Ko so ga vprašali, zakaj stoji, je dejal, da bil v Moštara, da bi pel „Hej Slovenec“ in bil čvilist — obeh listov, vojaka pa ustrelili.

Vojaške bolnišnice. Vse tujninske rezerve in druge vojaške bolnišnice so se preselile na Gorisko, ali pa vsaj ednosale tje kak svoje oddelke.

Razmere na pošti. Cenzura je odšla, a kot je upal, da bo sedaj s p. semsko postjo kaj bolje, se je grodo varal. kajti „Schlendrian“ je postal še večji. Če so navadna pisma preje rabila po 2 do 4 dni, ekspresna pa po 7 dni, danes sploh več ne dohajajo...

Velika tatvina tobaka. V Gradcu so okradli neki vagon, odstranili plombe, neznanu zlikovcu za duhan v vrednosti do 35.000 K. Del tega duhana je bil namenjen za Maribor. Tatovi so morali imeti na razpolago velik voz in dobro vprego. Tatvino so izvršili na glavem kole. dvoru, baje v času 10 minut. Človek res vedne ve, ali naj se čudi dogodku, ali pa občuduje neverjetno drznost in spret. samo umorilcev. V zadnjem času pridno sastoj na natakarje in natakare. Velikih restauracij in kavarn v Gradcu in drugodi in baje tudi na Dunaju. Sled baje kaže, da tatvina družba pri nas le te vsdrjuje s kadrom.

Nemška želja. Našim Nemcem nikdar ne moremo ustreči in s nami so vedno nezadovoljni, pa naj storimo kar hočemo. Ne gre jim v glavo, da se potegu. jemo za svojo stvar, neumljivo jim je, kako moremo delati za obranitev in pridno našega naroda in z veleizdajci nas obklati. ker smo za svojo deklaracijo. Ogled in švepi bruhajo nad nas, ki se potegamo za to, odkrite simpatije pa goje za tiste med nami, ki hočejo našemu narodu biti grobo. kopi in jeza. Jih trese, ker ti grobokopi med nami nimajo nič sreče. Kako se za. vzemajo vsi za krajnskega željeznega glavarja dr. Susteršiča! Ni ga skoro dneva, da ni nam nemškoakacionalni in v nemškimi listi ne prinašajo dolgovernih jadikovani. Ker se vse kar čuti iskreno slovensko od. vrača od bivešega poglavarja S. L. S. Kako daleč grejo vsenemski simpatije za dr. Susteršiča, kaže najbolje „Marburger Zeitung“ v svojem uvodniku „Lalbacher Einwahlsbreite“. Članek se obrca proti ljub. Nankemum knezskofofu dr. Jęgilca, za to, ker je povzal kranjske duhovščino, da naj ne sledi narodnemu izdajstvu in ker postiva za pristop k jugoslovanski deklaraciji. „Marburger Zeitung“ bi ga rada dala pod obtožbo po § 88 k. z. in menda pred „Kuffgang“, ali pa na vešala. Taka je nemška pravičnost.

Nova prepoved. Stajerska na. mestnija je prepovedala histom sprejemati literate, ki ponujajo javno v daru za El. vila kadivo, spirit, petrolej i. dr. te vrste. Nam se zd. da to odredba sopot enkrat prihaja če se ne prepone, pa vsaj zelo kano.

Umri je v starosti 59 let nesadoma vpokojeni adjunkt južne železnice in pisarski vodja mariborske okrajne bolnišnice blaženi Emerik Prauseles. Bil je Nemec strpljivega značaja in odlične osebn. lju. bnanjivosti, prostje one balode sadostni. Bi anežeča nede Nemeu.

Razne iz ostale dežele. Račan. skim svetnikom je bil imenovan računski revident graške namestnje Gustav vitez pl. Crocollanosa. — Na lastno prošnjo je bil premeščen iz Maribora postajni oficijal J. Strassi v Radgono iz Maribora in oficijal Fr. Kahr iz Radgone v Gradec. — Dne 19. t. m. so imeli v Gradcu v prvih predpoldanskih urah take goste megle, da so tr. govci in uradi mogli prirediti poslovanje šele ob 10. uri predpoldan. Valjed posledice se je dogodilo tudi na ulicah ved nesreč. — Val viasi južne železnice so silno prenapolnjeni. Dogaja se, da v Mariboru, Gradcu, na Pragerskem itd. na stotine ljudi ne more odpotovati in čakajo posamično čisto po dva dni, predno morejo na pot. Komur ni najna potreba potovati, ta raje ostani doma. — Namestnija namerava prepovedati oddajo mleka na druge kot na otroke pod 5 leti ter na bolne in stare. Graškim kavarnam je dostavljanje mleka ustavičeno. — Uradi za ljudsko prehrano je sklenili upostavitve nadzorovalcev kojih naloga bo. nadzorovati cene blaga in oblike po razglednih oknih, ali odgovarjajo najvišjim cenam.

Vesti iz primorskih dežel.

Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovu Primorja na Dunaju je poročal, da pride v Gorico vsem znani zastopnik tega odbora in sicer v nedeljo. Ker je bila ta vest pribrojna šele v ponedeljek, bi mogli prizadeti okolici čanski možje soditi, da pride omenjeni zastopnik v Gorico v nedeljo, dne 29. decembra. Naznanilo popravljamo tako, da ako je omenjeni zastopnik prišel, se je mudi preteklo nedeljo, dne 23. decembra v Gorici.

Goriška biblioteka. Kakor znano, so Italijani odnesli iz Gorice vso biblioteko, nastanjeno v gimnazijskem soplejtu in istotako biblioteko iz samostana na Kostonjavi. Sedaj poroča „Österreichisch-ungarische Kriegskorrespondenz“, da so našli te dve biblioteki v Vidnu. Gotovo pa je, da je izginila iz teh bibliotek marsikaka dragocena knjiga.

† Martin Poveraj. Pišajo nam: Kdo se izmed Goričanov ne spominja dobričine, mojstra Martina Poveraja, ki je imel svojo trgovino na Travniku blizu kavarne Central? Znan nam je bil vsem ne le kot trden naroden obrtnik, ki se je ne kot agitator, ampak kot somišljenik, kot trden naš človek udeleževal našega narodnega življenja in procvatania v Gorici. Dobrodušni njegov obraz, siva brada in živahno oči so nam v spominu in njegov ščavij pozgovor. Stotine naših ljudi je tvorilo krog njegovih odjemalcev. In ni jih malo slovenskih študentov, ki jim je umiril sukjno in hlače brez vinarja plačila, včasih zastoni, včasih na upanje za dolgo vrsto let. Ni bil med dobitniki, kojih imena čitaš po zbirkah (četudi se ni nikdar umaknil narodnim zbirkam in je bil podporni član menda vseh naših narodnih društev), bil je med onimi dobitniki, ki se jih bo spomnila s tih hvaležnostjo marsikdo, ko bo svoji deci pripovedoval o dijaških letih in o tem, kako ga je dobitnik Martin Poveraj obkela. — Ob izbruhu vojne z Italijo se dolgo ni mogel odločiti, da zapusti priljubljeno mu mesto. Ko mu je pa granata udarila skoraj pred vrata prodajalnice, je povezal tudi on svoje brašno in odšel, izprva v Dornberg, ko pa so postala tla vroča tudi tu, v Radeče ob Savi med gore. Tu je umrl naglo, zapustivši osamelu soprogo, toda do zadnjega ni pozabil solčne svoje domovine, do zadnjega si je želel povratka in je že imel pripravljene lokal, da se na spomlad zopet preseli med svoje. Ni mu bilo dano, kakor se mu tudi ni izpolnila druga želja, da se po trudapolnem delu odpočije in uživa sadove svojega dela. ozarjen v solncu svobode. To pa mu štejem v največjo zaslugo: Mož, ki se ni solal drugače, kakor v trdem delu in Stedenju, in ki ni bil politič, je bil prepričan Jugoslovain, ki je s srcem razumel duh časa, sovražil tiranstvo, verjel v našo zmago ter živo želel doživeti jo. Izmed gorških obrtnikov je z njimi izginita tipična oseba. izgubili smo pa z njim tudi rojaka, za katerim sme biti žal vsem, ki smo ga poznali, in želimo, da bi v solidnosti obrata, štedljivosti, dobrročnosti in narodnem prepričanju bili mnogi tako, kakor je bil raniki Martin Poveraj.

Tržiški okrajni šolski svet posluje sedaj v Villi Vicentini. Nakazal je učiteljem v okraju draginjske doklade. Neki nadučitelj je dobil nakazane draginjske doklade 400 kron za leto 1917. z dostavkom, da dobi enako vsoto tudi za prihodnje leto.

Tržaška višja deželna sodnija in tržaško državno pravdnništvo, ki sta uradovata od 26. maja 1915 v Gradcu, se preselila te dni v Trst, kjer začeta poslovati z novim letom. Tržaška pomorska oblast se preseli tudi v kratkem zopet na svoje staro mesto.

Iz Trsta. V nedeljo zvečer je v neki gostilni v ulici Bosco neki trgovski pomočnik streljal z revolverjem na gostilničarke Antonije Komar. Prenesli se je težko renieno takoj v bolnišnico. Trgovski pomočnik je iz gostilne zbežal na ulico in izginil. Pred gostilno »Alf ussar« v ulici Torrente je neki vojak ustrelil Goričana Antona Gratona, ki je obležal mrtve.

Poštni urad v Krmini. Z dnem 27. decembra 1917 se razširi službeni delokrog poštne urada v Krmini na denarni (poštno - nakaznični in poštno- hranilnični) promet.

Ljuba popoldnevska odrezana od prometa. V hrvatski Liki je zopet zaradi visok snež in Lika je popolnoma odrezana od prometa. To je tem hušče, ker vanska pokrajina živeča in troi tam-

kajšnje prebivalstvo grozno pomanjkanje. Poskusili so spravljati živež iz Plaškega preko Kapele na avtomobilih, toda avtomobili niso mogli premagati snega in ledu. Beda je nepopisna.

Iz Sv. Petra Slovenskega v Benedičiji nam pišejo: Tu v Sv. Petru, oziramo v Bijaču št. 6 stanuje slovenska družina, katere sin duhovnik je bil ali interniran ali pa se nahaja kot begunec nekje v Avstriji. Piše se Alojzij Mulič. Doma so vsi zdravi razven očeta, ki vedno leži in željno pričakuje, da bi videl svojega sina še enkrat. Drugi sin Ivan Mulič se nahaja v avstrijskem vjetništvu pri drugem granadirskem polku. Kdor bi kaj vedel, kje se nahajata sedaj Muličeva sinova, naj blagovolji nam naznaniti, da sporočimo to dotičnemu našemu vojaču, ki nam je postal omenjeno pismo.

Dnevne vesti.

— Cesarjeva zahvala prebivalstvu. Povodom sijajnega uspeha VII. vojnega posojila je postal cesar finančnemu ministru baronu Wimernerju lastnorčno pismo, v katerem se zahvaljuje prebivalstvu, da je pri podpisovanju vojnega posojila zopet dokazalo svojo preizkušeno zvestobo napram cesarju in domovini. »Uspeh VII. vojnega posojila pomenja silen korak na poti k miru, katerega prosim od Vsegamogočnega za moje narode.«

— Odlikovanje. Stotniku topničarskega štaba gosp. Franu Piščlarju je bil podeljen za njegovo hrabro in vztrajno delovanje proti sovražniku, red železne krone III. vrste z vojno dekoracijo in z meči. To je že njegovo četrto odlikovanje.

— Imenovanja. Cesar je imenoval za poročnika v rezervi praporščake Matijo Ljubiča, Ivana Pribila in Mihaela Zupančiča 17. pešpolka; Ivana Kavčiča 28. p. h. p.; Jozeja Petroviča 7. lov. bat. in dr. phil. Mihajla Rostoharja 8. san. oddelka.

— Novi nabori. Na Ogrskem so razpisani nabori leta 1900 rojenih črnovojniki od 12. do 26. januarja. Približno istočasno se bodo vršili nabori tudi pri nas.

— Božičnica v deželni bolnišnici. Na medicinskem oddelku deželne bolnišnice se je tudi letni vroča božičnica. Nastopili so razni prizori malčkih, posebno je igral mali šestletni doktor in njegova človekoljubna. Po prizorih je bolnike in navzoče med njimi gospo nadupraviteljevo pozdravil primarij oddelka, gosp. Ivan Jenko. To lažljive italijanske ter naše begunce s skorajšo vrnitvijo v ljubo domovino. Zaklical je „Slava!“ padlim junakom ter konstatiral, da je oddelku pasiralo blizu 8000 ranjenih vojakov. Pač lepa številka, ki gotovo pokaže neumorno delatnost predobrega g. primarija. Bolniki so bili vsi obdarovani in to po zaslugi posameznih darovalcev, posebno pa slav. deželnega odbora. Zato se pa bolniki medicinskega oddelka tem potom iskreno zahvaljujejo blag. gosp. primariju dr. Ivanu Jenku za njegovo neprečeljivo dobro srce in usmiljenost z bolniki. Zahvaljujejo se pa tudi vsem cenjenim darovalcem, posebno pa slav. deželnemu odboru za prirejeno božičnico. Vsa čast in hvala č. sestram oddelka za pripravu in strežbu Rokinu za sviranje na božičnici.

— Doklade preobloženim sodnikom. Vsed nezadeneja praznih sodniških mest prihrani justično ministristvo v bodočem proračunskem letu 1917/18 približno šest do sedem milijonov. Ta vsota se razdeli kot doklada sodnikom in kot remuneracije ali priboljški drugim sodniškim nastavlencem. Sodniki, ki so poleg svojih lastnih opravkov zadovoljivo vodila sistema-tiziranih a zdaj nezadenejih sodniških mest, dobe sledede doklade: sodniki šestega in sedmega činovnega razreda po 1440 kron, osmega po 1200 K in devetega po 960 kron. Sodniki lahko uradnim potom naprosijo za podelitev teh doklad. Kar prestane od celotnega prihranka, pripade onim sodnikom, ki so bili vsled velikega prometa, ali na kot namestniki vpolicnih posebno preobloženih. Nagraditi mislijo tudi pisarniško osebje, služabništvo in osebje letišnice.

— Trgovski in zadružni tečaj za invadno. Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg 2, se otvori v januarju štiri-mesečni tečaj za invalide. Poučevalo se bo slovensko in nemško dopisje, računstvo, trgovsko in zadružno knjigovodstvo, stenopisje, strojepisje in lepopisje. Tečaj je brezplačen. Slušatelji dobe učne pripomočke brezplačno. Ustmena in pismena pomajnila daje ravnatelstvo.

— Razdeljevalnica za sukanec. C. kr. trgovsko ministristvo se je odločilo, trgovskim in obrtniškim zbornicam prepustiti razdelitev sukanca, ki se bo uradno oskrbel za civilne namene. Trgovska zbornica v Ljubljani je v ta namen že izvršila vse priprave. Razdeljevalnica sukanca za, čne poslovati takoj, ko se ji dopslojeje prve množine sukanca, kar se pričakuje v najbližjem času. C. kr. trgovsko ministristvo je shorniel prepustilo v splošnem načinu razdelitev, izreklo pa je željo, da se po možnosti pri tem vpoštevta trgovina. Pred vsem pa polaga ministristvo važnost na to, da se ustvarijo take kartele, ki na vsak način izključujejo storože zbornici v razdelitev prepustjenega sukanca in nudijo jamstvo za to, da se ta sukanec dejanstveno porabi za one namene, za katere je do, ločen. Z odkazanimi množinami sukanca bo shorniel pokriti vsi potrebščno Kranjske, torej potrebščno obrtnih predelovalcev, kakor krojačev, izdelovalcev perila, šivilj na domu, modistsnega obrta itd., dalje popravilne oblike in perila, ki bi se eventualno ustanovile, in naposled privatnega konsuma. Za vojaške namene in za namene ljudske obklatitve je posebej skrb. ljeno. Zbornici prepustjen sukanec se razdeli na naslednji način: Dežela bo rasde, ljena v razdelilne okraje, v katerih se enu mu ali več nadobnim trgovcem v krajih, ki so se razdelitev najugodnejši, dopsloje sukanec za podrobno prodajo na vsa, v dotičnem okraju nastanjeno in v počtev prihajajoče obrtnike. Vpoštevaje vsa začev, njih nadobnih trgovcev je kakor s ostrom na nevelike množine sukanca, ki bo na razpolago, tako glede na težko izvedljivo kontrolo izključujo; težnja pa bo, kolikor mogoče veliko trgovcem povpreiti prodajo. Po razdelitvi na posamezne razdelilne okraje se izvrši po posebnem ključu, določenem po številu prebivalstva in obrtnikov. Suka-

nec se bo obrtnikom smel prodajati le proti posebnim nakaznicam in proti potrdilu o prejemu in o plačani ceni. Kar se tiče oddaje sukanca za privatni konsum, se bo zbornica na pobudo ministristva poslužila obstoječe organizacije za ljudsko obklatitvo. Za ta namen pride ena tretjina za Kranjsko odmenjenega sukanca v počtev. Na, drobna cena sukanca bo za en vitel makosukanca (150 m) 40 v, za en vitel ameriškega sukanca (150 m) 26 v in za en vitel ameriškega sukanca (50 m) 16 v. Zbornica je predložila c. kr. trgovskemu ministristvo ven na dele trgov svetnih komisnar, kuje, kakor rečeno, skorajšnje dopsiatve sukanca.

— Pri Mestni hranilnici ljubljanski se strankam kot običajno od 1. do 10. januarja ne bodo odpirali hranilniki zaradi prenamoega drugega dela, pač pa se bo izplačevalo na knjižice hranilnikov.

— Umrla je v Ljubljani gospa Marija Košir, vdova po poštnem uradniku. Naj v miru počiva!

— Razpisane dijaške ustanove. Ponedeljska številka kranjskega uradnega lista objavlja razglas raznih dijaških ustanov. Zadušila se je z dimom v Zagorju pri Sv. Petru med 14. in 15. decembrom 80letna starika Franca Kastelic, ali po hiši imenovana Zensovka hiš. št. 104 in njena vnučinja Olga, 8 let staro dedletce. Kako je ogenj nastal, ni mogoče izvedeti. Starke so našli za vratmi mrtve, srajco zaigano in nekaj pada in kos mize in postelje je bil ozgan. Njena hči Pavla je šla živež naku-povat na Dolenjsko. Materi je bila pustila tri otroke varvat. Ko je prišla domov, je našla mater in ličko mrtve.

— Svarilo. Včeraj popoldne so bili ukradeni črni čevlji s firmo Zamiljen, dalnoglod (črn), dva zlatna prstana (en veržini in eden z dvema kamenoma) par črnih uhanov in kozarec masla (2 kg). Svari se pred nakupom ter naj se eventualno prodajalec izroči policiji. Kdor pripomore, da se storilec izsledi, dobi nagrado. Kdor kaj vé, naj sporoči na Rimski cesti št. 12 prilične desno pri gr. Škuber.

— Dotična oseba, ki je včeraj med 3. in 4. popoldne v Tivoliju, morda pomotoma, odpeljala tuj „Redela“, naj ga nemudoma pošlje Ilirska ulica št. 20, II. desno. V drugem slučaju se bo postopalo sodnijsko, ker je oseba znana.

— Dotična služkinja, katere je dne 13. decembra od Kopitarjeve ulice do semenišča izgubila 790 K, prosi onega, kateri jih je našel, da bi nazaj prinesel, ker mora dotična povrniti gospodinj.

— Načelna je bila v ponedeljek zvečer v Prešernovi ulici denarjica za majhno vsoto. Do bi se v Spodnji Šiški št. 42 v Jernjevi ulici.

— Kako naj se ubranimo prometne stiske v osebnem prometu? Železnice služijo danes predvsem velikim potrebni-kam vojne. Zavodi za gradbo lokomotiv in vozov trpe na pomanjkanju gradbenih snovi in delavnih moči; zaradi tega je treba kolikor mogoče varovati prevozna sredstva. V železniškem prometu se mora tudi štediti s premogom, ker ga je veliko manj na razpolago kakor lani. Razbremenjen železniški obrat je v prid prebivalstvu, ker dobi to prihranjen premog. Promet prebivalstva se mora torej izdatno skčiti. Vsakdo naj zaradi tega sam omeji kolikor mogoče potovanja ter naj tako pomaga razbremeniti železnico. Vsa-ko nepotrebno ali tako železniško vožnjo, katere se da odložiti, je torej opustiti. Voziti se more le toliko potnikov, kolikor je v vlakcu prostora; na potnike, ki vstopajo na poti, se mora tudi ozirati. Vlakov po potrebi za odpravo zaostalih potnikov ni na razpolago. Prenapolnjeni vlaki delajo v današnjih razmerah neizogibne zamude. Nered v prometu je prvi vir najhujših nevarnosti za varnost obrata. Kdor prispeva za nepotrebnimi potovanji k prenapolnjenju vlakov, spravlja sebe in druge v nevarnost.

Aprovizacija.

† Sveže meso za uradniške skupi-ne. Uradniške skupine prejmejo sveže meso v petek, dne 28. decembra v cerkvi Sv. Jozeja. Prva uradniška skupina pride na vrsto od ¼2. do ¼3. in sicer: št. 1—200 od ¼2. do 2., št. 201 do konca od 2. do ¼3. Druga uradniška skupina od ¼3. do 3.; tretja uradniška skupina od 3. do ¼4.; četrtja uradniška skupina od ¼4. do 4. — Ena oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1½ kg. več oseb 1½ kg.

† Kislo zelje na rumene izkaznice B. Stranke z rumenimi izkaznicami B prejmejo kislo zelje v petek, dne 28. decembra in v soboto, dne 29. decembra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je ta - le red: V petek, dne 28. decembra popoldne od 2. do 3. št. 1 do 200, od 3. do 4. št. 201—400, od 4. do 5. št. 401—600. V soboto, dne 29. decembra popoldne od 8. do 9. št. 601 do 800, od 9. do 10. št. 801—1000, od 10. do 11. št. 1001—1200, popoldne od 2. do 3. št. 1201—1400, od 3. do 4. št. 1401 do 1600, od 4. do 5. št. 1601 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 vin.

† Sveže meso na rumene izkaznice D. Stranke, ki imajo rumene izkaznice S črko D, prejmejo sveže meso v soboto, dne 29. decembra popoldne v cerkvi Sv. Jozeja. Določeni je ta - le red: Od ¼2. do 2. št. 1—200, od 2. do ¼3. št. 201—400, od ¼3. do 3. št. 401 do konca. Ena oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 k, 7 in 8 oseb 1½ kg. več oseb 1½ kg. — Kilogram stane 3 K 20 vin.

† Sveže meso na rdeče in rumene izkaznice A. Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovani mi s črko A, prejmejo sveže meso v soboto, dne 29. decembra popoldne od 3. do ¼4. v cerkvi Sv. Jozeja.

† Špeh za drugi okraj št. 601 do 1300. Stranke drugega okraja št. 601 do 1300, prejmejo špeh v soboto, dne 29. decembra popoldne v Kranjski hiši na Poljanski cesti. Določeni je ta-le red: Od ¼1. do 1. št. 601—700, od 1.

do ¼2. št. 701—800, od ¼2. do 2. št. 801—900, od 2. do ¼3. št. 901—1000, od ¼3. do 3. št. 1001—1100, od 3. do ¼4. št. 1101—1200, od ¼4. do 4. št. 1201—1300. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kilogram stane 9 K.

Razne stvari.

• V Frankobrodu se sme prebivalstvo hoditi gret v vse javne lokale do 7. ure zvečer, ne da bi bilo obvezano tam kaj važiti.

• Šest milijonov hektolitrov vina so našle zavezniške armade v Italiji. Tako poroča „Wein Zeitung“, Zagrebške „Narodne Novine“, so pred dnevi trdile, da takih množin vina armada v Italiji ni dobila.

• Nesreča s plinom. V ulici Kőbelgasse v II. dunajskem okraju je včeraj počila velika plinova cev in plin je napolnil dvoje stanovanj hiše št. 14., v katerih se je zadušilo 6 oseb.

• Ameriške vrednote. „New York Herald“ brzojavlja o velikem kurznem padcu trdno obrestujočih se ameriških in ententnih vrednot. Kongres je sklenil zakon, ki označa predajo ameriškega vojnega posojila pod izdajno ceno, za zločinski dejanje.

• Kako je bilo l. 1848. V Brašovi na Hrvaškem živi še en domobranec iz leta 1848., ki še pomni takratne razmere. Čevlje, pravi, sploh ni bilo več. Ljudje so kiali prašiče, da so si iz kos napravili opanke. Kvar pšenice je stal 50 forintov. Zetev ni bila slaba, a narod je trpel vsled nemških in ruskih čet, ki so hodile skozi deželo. Po nekod so poveljniki dovolili vojaštvu, da plení 2 uri. V 4 krajih je bilo na ta način vse odneseno. A drugi so imeli zopet vsega dosti. Predvsem je bilo mesa in masti povsod v izobilju. Funt mesa je veljal 26 do 29 krajcarjev.

• Do kolen v zrnatih kavi. Saperski poročnik Karel Bernal piše svojemu bratu v Inomestu: Italijanski umik se je moral vršiti zlasti prvih 8 dni z neverjetno naglico in zmedenostjo. Približno 6 m široke ceste okoli Odoirova v obsežu 2 do 3 ur ho. da so bile goste posajene z italijanskimi topovi vseh kalibrov, z bolniškimi, tovornimi in drugimi vozovi. Konji so ležali pobit, ti pred vozovi ali v cestnih jarkih. Na cestah so ležale vršce polne koruzne in pšenične moke, riža, makaronov itd. V nekem skladišču, dobro uro za italijanskimi črtami, so gazili ljudje dobesedno do kolen po zrnatih kavi, predno so prišli do zaloga s drugimi živili.

• Pogrešani mornarji s potopljenega ladje „Wien“. Iz vojnooporočevalskega lista na 21. decembra: Od posadke ladje „Wien“, ki je bila 10. t. m. potopljena po sovražnem torpedu, se pogrešajo mornariški podoficini: Avgust Glowacki, Fran Bix, Josip Bergmann, Rudolf Krečič, Josip Ets, Ludovik Jahnel, Oskar Schweingser, Fran Rosmann, Ivan Koller, Mate Cvitanović, Robert Krois, Fran Ivančič, Deziderij Dostal, Everisto Balassi, Karel Sossich, Otto Dörlfer, Anton Viazoloff; mornarji: Nikola Medan, Andre Karlovič, Simon Matulej, Vinčo Opatoovski, Josip Schwertwein, Nikolaj Peter Bilic, Ivan Franza, Demeter Hurešan, Jakob Veljak, Anton Parovel, Ladislav Dobšenski, Alojzij Buttignon, Ivan Piripa, vel in Ivan Degras.

• Mrlički angleških tankov. Neki vojni poročevalce poroča, da v vseh štirih vojnih letih ni videl strašnejšega, kakor je mrtva posadka tankov. Niti Dantejeva fantazija ne dosega tolikega pekla, kakor se tu odgrinja očem v resničnosti. Duhovi zgori večji del tankovih posadk v curkih bežadneve eksplozije, kakor v zaprti pečli, poginje droge v vodi, podobno mislim v zaprtih pasteh. Ko uničijo artiljerije in ročne grana, te tankovo krmilo, se vleče tak kolos dalje, dokler ne sgazi v reko ali kak ribnik. Lahko si je misliti, kaj prezlive ljudje v njem. Nemška infanterija je naskočila več tankov in je nekatero osvojila še popolno, ma ohranjena. Mrtva posadka je bila, kakor preluknjana od izstrelkov strotinje, ki so eksplodirali vsled prevlekle vročine. Potem so za silo popravili ogromni stroji in poročevalce sam je videl, kako se je plazil, kakor pošast iz pračasov preko jarkov, granatnih lijakov, starih ovir in preostankov zidova, med trupli iz prve črte nazaj proti Cambraju, ležečemu daleč zadaj v jutranji megli.

• Epizoda iz življenja ruskega generala Skalon. Ruski general Skalon, ki so zadnje dni poročali o njegovem samomoru, je bil menda bivši generalni guverner v Varšavi, do viška sovražem od poljsko-ruskih revolucionarjev, vsled njegove okrutnosti. Dogodkov bogata zgodovina revolucijejskega dela ve poročati o nekem interesantnem in premišljenem atentatu, ki se je izvršil v Varšavi in ki se je ponesrečil baš v zadnjem trenutku. Življenje generala Skalon je bilo revolucionarjem na poti in to je on sam dobro vedel. Zato ga ni bilo skoro nikdar videti na javni cesti. A kako zdaj priti do njega? Le z zvijačo bi bilo možno spraviti listico iz luknje. — Nekega dne je v neki elegantni ulici našel neznan gospod lepo stanovanje, se legitimiral kot višji uradnik in plačal za tri mesece. On sam je odpotoval in v sobah so se drug dan naselili dve dami, njegova žena in hči. Kmalu potem je neki gardaj častnik težko žalil nemškega konzula na cesti, ga oklofotal in zginil. Nastale so zmede in pretile resne diplomatične posledice, a častnika nislo več našli. Ostal je edini izhod, da guverner osebno izreče obklatovanje užaljeno, mu konzulu v imenu ruske vlade. Takrat je prišel zopet na ulico, obdan od cele armade cerkeskih kozakov. Ni čudno, da so bila okna in ceste polne ljudi; tudi obe dami v ulici, ki je edina vodila k nemškemu konzulatu, ste stali na balkonu. Ko se je pripeljal general mimo mu je pala drobna bomba na koleno — a ni eksplodirala. Na tem se je načrt ponesrečil. Kočjaž je poglal konje in druga bomba ni več zadela voza. Med kričanju množice ste obe dami izginiti brez sledu, a general Skalon je bled in vključen srečno odnesel življenje.

Umri

Povišanje naročnine za „Slovenski Narod“ s 1. januarjem 1918.

NAŠIM CENJENIM NAROČNIKOM!

Tiskarske potrebščine so se v zadnjih mesecih neverjetno podražile. Povišek znaša danes že do 1000% na pram cenam mirnega časa. S tiskom velikega lista, kakršen je „Slovenski Narod“, so združeni naravnost ogromni stroški, ki jih z dosedanjimi dohodki lista nikakor ne moremo več kriti. Medtem, ko so drugi listi, zlasti nemški, pa tudi hrvaški in češki že davno prav občutno zvišali naročnino, smo se mi zadovoljili z nezadovoljnim poveškom, ki niti daleko ni odgovarjal zvišanemu stroškom. Pokazalo se je, da s tem poveškom nikakor ne moremo izhajati, ako naj list obdržimo na višini in ako naj nudimo naročnikom in čitateljem to, kar se danes zahteva od dnevnika — točne in zanesljive informacije, mnogovrstno in interesantno čtivo, neustrašeno zastopanje naših velikih narodnih interesov.

Primorani smo, da zvišamo naročnino. V tem oziru ne zahtevamo od naših prijateljev več, kakor da nam omogočijo zbrati eksistenčni minimum, ki je pogoj obstoja. Tudi z novo naročnino ostane „Slovenski Narod“ eden najcenejših dnevnikov, kar jih sploh izhaja v Avstriji. Prepričani smo, da bomo našli pri svojih naročnikih popolno razumevanje težkega položaja.

Primerno zvišani članarini se bo podražila tudi posamezna številka našega lista.

Splošen povešek naročnine znaša vsem naročnikom na deželi po 50 vin. na mesec, v Ljubljani pa 40 vin. na mesec. One naročnike, ki so med tem poslali naročnino za leto 1918, po starem, prosimo, da izvolijo doposlati povešek, ker se bo čas narobe vpisaval le po novo veljavni naročnici.

Od 1. januarja 1918 velja torej „Slovenski Narod“ v Ljubljani:

- celoletno K 32.—
 - polletno „ 16.—
 - trimesečno „ 8.—
 - na mesec „ 2/70
- Za poštne naročnike velja:
- celoletno K 35.—
 - polletno „ 18.—
 - trimesečno „ 9.—
 - mesečno „ 3.—

Za Nemčijo K 40. Za vse druge dežele K 46. Posamezne številke stanejo 14 vinarjev.

Upravništvo „Slov. Naroda“

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lasina in tisk „Narodna tiskarna“

Spoznam cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljava

ŠIVALNIŠKI STROJEVI.

Prosim torej, kdor je stroj naročil ali se za letga zanima, da se oglasi čimprej v trgovini.

JOS. PETELINCA, LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 7.

Tovarniška zaloga šivaln. strojev. Motam se kupita dve izložbeni omari.

Bez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Anna Budan roj. Košir, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov, vsem prijateljem in znancem pretežno vest, da je nje iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati, tača, teta in svakinja, gospa

Marija Košir roj. Kokalj
vdeva poštnega uradnika

v torek, dne 25. t. m., ob 3. uri popoldne, po kratki, mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere, bogovudno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek, dne 27. decembra 1917, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice veže pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 26. decembra 1917. 4512

Zahvala.

Vsem ki so spremili našo ljubo rajnico

Marijo Ano Matjan roj. Šifrer

k zadnjemu počitku, sosedom, sorodnikom in znancem, posebno pa g. župniku Zabretu za izredno naklonjenost, izrekajo najtoplejšo zahvalo

Žalujoči ostali.

4510

Zahvala.

Za vse tolažilne izraze in sočutje, katere smo prejeli ob nenadomestni izgubi iskrenoljubljenega, dobrega očeta, gospoda

Emila Orožen

g. hr. notarja v Kamnika

izrekamo svojo najsrečnejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo vsem, ki so prebleglega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, posebno vč. duhovščini, gg. uradnikom, odposlansvom slavne Čitalnice, Lovskega društva, podružnici Planinskega društva ter združenim pevcem za ganljive žalostinke.

Zahvaljujemo se pristočno tudi vsem darovalcem krašnih vencev, oziroma vsem, ki so z darovi v blage namene počastili spomin pokojnika.

Žalujoči ostali.

4497

Šolske potrebščine priporoča „Narodna knjigarna“

Zahvala.

Vsem onim, ki so ob nenadomestni izgubi naše preblage, iskreno ljubljene, nepozabne tete, sestre in svakinje, gospe

Franje Sirnik-ove roj. Kregar

z nami sočustvovali, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Se prav posebno smo pa hvaležni prečastitemu gospodu Janku Barletu, našemu ljubljenu domaćemu župniku, ki je skrajno požrtvovno na željo rajne in tudi v globoki zavesti svoje resne dušnopastirske dolžnosti naši predragi rajnici nešteto krat stal na strani, tolažeč jo v njeni mučniški dolgotrajni bolezni z odrešeniškimi nauki Kristusovimi.

Nadalje se najiskrenejše zahvaljujemo častiti sestri Mariji Papež, ki je z blagohotnim dovoljenjem predstojništva Hiralnice sv. Jožefa preblagi rajnici v njeni dolgotrajni mučni bolezni s pravo krščansko ljubeznijo lajšala leta božje preizkušnje.

Hvaležni smo nadalje darovateljem vencev ter slavnemu pevskemu društvu „Slavec“, ki je svojo podporno članico z dvema žalostinkama počastilo na njenem zadnjem potu, in se končno iz srca zahvaljujemo vsem udeležencem pogreba, prav posebno še pred. gosp. Janku Jovanu, ravnatelju Zinoprometnega zavoda, ki so drago nam nepozabno spremili k večnemu počitku.

Vsem Bog plačaj!

Žalujoči ostali.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale dne 29. decembra pri sv. Jakobu in dne 31. decembra pri sv. Petru, obakrat ob 7. uri zjutraj.

Marjan
takoj domov, gramo na Dolensko.

Proda se 5 konj

za vsako porabo za uprego stare po 5 let. Poljanca cesta 55, Ljubljana. 4461

Proda se dobro ohranjena zimska sukinja pri gos. Ivanu Mohorič, krojač Sv. Petra cesta št. 11. Ljubljana. 4492

Kdo ima idrijske čipke na predaj naj se zgleda v Bethovnovi ulici 15. I nastropje levo št. 7

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 372

MLADENIČ

21 let star, ki je z dobrim uspehom končal 4 razr. realke, zmožen slovenskega in nemškega jezika, strojepisja in slovenske steno-grafije z 5 letno pisarniško prakso (na razpolago izvrstna izpričevala) **želj premišli službo.** Morebitne ponudbe naj se pošljejo pod „1917/4495“ na upravništvo „Sloven. Naroda“ do 31. decembra 1917.

Katalog pisemskih znamk

za Avstrijo, Ogrsko, Lombardijo, in okupacijske okraje 45 vinarjev časopis za pisemske znamke gratis. Nakup vseh rumenih, zelenih in črnih znamk Avstrije in Lombardije do l. 1864, Ogrske izdaje 1871/72. Prodaja pisemskih znamk Baumgarten prof. fa. Dunaj I Wollzeile 22. Odd. 33 Specialiteta: Novosti v abonentu. 4498

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **Ria Balsam** ne odpravi v 3. dneh brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic, obližancev.

Cena lončku z jamstvenim pismom 2.75 K 3 lončki K 9.50, 6 lončkov K 6.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj.

Komeny, — Košice (Kassa) Postfach 1. 12.541, Ogrsko. 3938

Zlata svetinja
Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše toz. **Seydlin** čistilo za zobe

izdaje O. Seydl Stritarjeva ulica 7.

Kemi dr. Ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

„KINO CENTRAL“ v dežel. gledališču.

V petek 28., soboto 29., nedeljo 30. in ponedeljek 31. decembra: **Zelnik film!**

Rod premedencev.

Po slavnem romanu Fedora pl. Zobelitza. Uspeh kakeršnega se ni bilo!

V glavnih vlogah: **FRIDERIK ZELNIK** in **LVA MARA**, članica poljskega narodnega gledališča v Varšavi.

Ni za mladino. **POZOR!** Predstave se vrše v delavnikih ob 4., 1/2 6., 7. in 1/2 8. zvečer v praznikih in nedeljah ob 1/2 11. dopoldan ob 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. zvečer.

Vojno posojilno zavarovanje

omogočuje vsakomur, da podpiše vojno posojilo z majhnimi denarnimi žrtvami, da vrhutega skrbi za svojo udobnost v starosti in da skrbi za svojece v slučaju, da ga je doletela prezgodnja smrt.

Za odplačilo vojnega posojila se lahko voli doba 10—20 let. — Zavarovano vojno posojilo izplača se v slučaju doživljenja pogojene dobe oziroma z slučajno prejšnje smrti.

Na primer: Oseba, ki je potom zavarovanja podpisala K 2000 vojnega posojila, katerega si hoče pri četletnem vplačevanju po K 24.80 priložiti v 15. letih, umre, ko je plačala komaj dva četletna obroka v skupnem znesku K 49.60. Kljub temu izplača se zaostali ali v polici določeni osebi takoj polno zavarovano vojno posojilo K 2000.—

Do K 5000 — ni potreba zdravniške preiskave in znaša zavarovalnina od K 1000.—:

za dobo 10 let	letno	polletno	četletno	mesečno
77—	39.20	20—	6.80	6.80
12	63—	32.10	16.30	5.53
15	48—	24.40	12.40	4.25
16	44.50	22.70	11.50	3.90
18	39.30	20.10	10.25	3.50
20	35—	17.85	9.10	3.10

Vojna nevarnost je brez plačila določde v polnem obsegu v zavarovanju vseh. Odkup ali obremenitev police s posojilom vsakdas mogoč. — Kdor na primer zavarovanje sklenje za K 1000 na 12 let, za koje je plačal jedno letno premijo K 63.—, po jednom letu opusti ali s posojilom obremeni, dobi po sedanjem stanju v gotovini izplačanik K 59.46. — Pri tem pa je bil strozi eno leto za slučaj smrti zavarovan.

Pojasnila daje in ponudbo sprejema **Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstrijski Feniks“** Ljubljana, Sodna ulica števil. 1.

Manjši dijak
se sprejme na hrano in stanovanje. Zoba kurjena. 4468
Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“.

Več sani
močne, za težko vožnjo kupim takoj. **J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.** 4500

Išče se kontoristinja
zmožna slovensčine in nemščine in govore in pisavi, starejša moč, z večletno prakso. Genj. ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „4. 4504“. Nastop takoj. 4502

Več tešarjev
in mizarjev
proti dobremu plačilu sprejme **ANTON STRINER, Ljubljana, Jeranova ulica 11.**

Išče se starejša energična učiteljica kot vzgojiteljica
otrok proti dobri plači, z hrano in stanovanjem. Zahteva se znanje godbe. Nastop takoj. — Kje, pove upravn. „Slov. Nar.“ 4499

Kupi se 2 — 3 pare močnih, ne prestarih ali oslabelih konj za tovorno vožnjo
Ponudbe veletrgovcu z vinom **Radislav Petrič Trst, Via Gepa 12.**

Hotel „Pošta“ na Jesenicah
vkjub vojnemu času še dobro obiskan, se z vsjo opravo vred in z lastnim ribjo tovom prodaja ali zamenja za hišo v Trstu. Hotel ima električno razsvetlavo in svoj lastni vodotok, ter leži na prometnem kraju v bližini kolodvora in oddaljen 15. minut od velike tovarne. Pojasnila daje lastnik: **AL. SCHREY, Jesenice, Goranj.** 4465

Zamaške
nove in stare, kupi vsake množine trrdka „Ljubljanska industrija prebkožit zamaškov **JELACIN & Ko, Ljubljana.** 3278

Prazne vreče
vsake vrste, suhe gobe, kumin, janež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini, ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma **J. Kušlaz, Kranj, Goranjako**

Vinski kamen
suhe gobe, kumne, med, vosok, sveže in suho sadje, smrekove storke, sploh vse doletne in gorde pridelke, kakor tudi vinske sede in vse vrste praznih vreč, kupi vsake množine po najvišjih cenah veletrgovina **2482 Anton Kolenc, Celje.**

Kdor namerava prodati se kaj
! KOSTANJEVEGA LESA !
 naj ga ponudi takoj tvrdki
J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Srbečica, hraste, izpuščaji
 Izkinejo kar najhitreje po uporabi „Dr. Fiescha originalnega rujavega mazila“. Brez duha in ne omaže. Malo lonček K 2-30, veliki K 4—, družinska porcija K 11—.
 532
Dr. E. Fieschs Kronen-Apotheke, (Győr), Raab Ogrsko.

Vsaka dama naj čita
 moje velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudij.
 Iskušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na No stane nič.
Ido Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko,
 Schanzstrasse 2. odd. 41.

Licitacija konj.
 Pri razporevalnici konj v Kočevju (Schulwiese) in v Ljubljani v Nuškovi vojašnici se oddajo dne 29. t. m. v večjem številu konji in troleba kupcu, ki največ ponudi.
 Začetek v Kočevju ob 12. uri popoldne in v Ljubljani ob 9. uri predpoldne. K licitaciji se dopuste le taki ponudniki, ki se izkažejo z legitimacijo, potrjeno od politične oblasti, da se smejo nakupa udeležiti.
 Prekupci in konjski mešetariji so od nakupa izključeni.
 4505

Dobavljamo
 barvne trakove za vse vrste pisalnih strojev, karbonski papir (ogljen papir) v vseh barvah, kartoteko (kartne sisteme) in vertikal-rezistraturo (mehle in mape) pomožne aparate in pritiskine (ovoščen papir in barve).
 „Remington“ pisalnih strojev delniška družba z o. z., Dunaj I., Franz Josef-Kai 15 in 17.

Čaj **„Rubikan“** Čaj
 poslavno varovan
 1 paket = 100 kartonov štev. 1. K 40—
 1 „ = 100 „ 2. „ 80— 3988
 1 „ = 100 „ 3. „ 160—
 Razpoložanje proti vpadlosti zmeska ali po povzetju. Zastopniki se iščejo.
 Trgovcem na debelo popust.
Lang & Komp., „Rubikan“ prodaja čaja
 OSJEK, Slavonija. Telegrami: Langco.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA 1374
 parfumerija, fotografična manufaktura itd.
 Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.
 Ustanovljena leta 1897.
Anton Kanc
 Ljubljana, Zidovska ulica 1.
 Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Zaupno blago!
 V pari prano in brezkalno posteljno perje in puh
 priporoča trgovina s posteljnimi perjem in puhom
C. J. HAMANN
 Ljubljana, Mestni trg številka 8
 Ustanovljena 1886. Ustanovljena 1886.
 POZOR! Navedena konkurenca prisiljena na try za nizke cene napot ali nič edinega blaga. Tega perja se drže pogosto ostanki mesa in nesnaga, ki svidejo tako ter bistveno ovispomo, da se razvijejo blato in molji.

Napredaj se 4445
10 hl dobre slivovke in 100 hl vina.
 Cena po dogovoru. Pismene ponudbe na upravištvu „Slov. Narod“.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: K asne 2652
BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modno srečalo, sportne klobuke in steznike. Vse solidna in vrhka:
M. Kristofič - Bučar
 Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
 Fine
 otroške obleke in krstne oprave.

LASNE KITE
 najboljše kakovosti po 10, 14, 18, 20 in 24 kron; lasne podloge in mrežice, lasne masti, puder itd.
 Kupujem zmedene ženske lase.
Štefan Strmoli
 Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
 Pozor! Zaradi vročinskega v vojaško službovanje je letni odpi samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 12 in v nedeljo od 9 do 11 ure doroidan.

Adrija
 fotomanufaktura drogerija,
 Ljubljana, Selenburgova ulica št. 5.
 priporoča velike zaloge desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolovo kislino, karbolovo apno itd. itd.
 Velika zaloga fotografskih potrebščin in aparatov.

Nadomestilno toaletno milo parfimirano v elegantnih kartonih fino opremljeno ducent 14-40 kron.
 Trgovci večji popust!
 Dobiva se pri tvrdki
Milan Hočevar
 Ljubljana sy. Petra cesta 28.
 Po pošti pošlje se in od 5 decembar naprej.

Gozdno posestvo
 s starim lesom v ugodni prometni legi, se kupi. Ponudbe pod „Industria/9947, na Rudolf Masso, Dunaj I, Sollerstraße 2.

Ročne mline za mletje vseh vrst žita prikladne prodaja
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrava, Brückengasse 13. 4435
 A I 1040/17-21. **Dražbeni oklic.** 4494
 V znanstveni zadevi Julijane Perger, zasebnice v Ljubljani se bo vršila dne 31. decembra 1917 ob 9. uri popoldne v hiši Florjanska ulica št. 16/2 prostovoljna dražba promidm in sicer: pohištva, kuhinjske priprave, steklene rebo, različnih podob in obutov.
 G. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. I., dne 10. decembra 1917.

Kostanjev, hrastov in bukov les
 kupi vsako množino franko vagon 255
Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.
 Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

SOLALI
 trgovina z cigaretnimi papirjem, družba z omejeno zavezo Sogbusch, Galicija
 najboljši cigaretni papirji
 Vsele pravčasne oskrbe surovin zameramo točno, ceni in redno dobavljati.

J. WANER, krznar, Sv. Petra cesta 19.

 Kupujem kože vseh vrst divjačin, lisice, kune itd. po najvišjih dnevnih cenah.

! Vse vojaške predmete !
Za preprodajalce
 priporočam po znane nizkih cenah svojo zalogo
 Zvezd vseh vrst portapejev mod. obvez redov sabelj bajonetov mečev kopl pasov žepic rokavic ovojnih gamal oznajnih gamal vojaškega sukna
 egal. sukna gumbov vseh vrst in pritiskin izgotovlj. uniform delnih plaščev kožuhastih vrst kožuhov vseh vrst žepic odznakov roč za žepice ovratinikov vseh toaletnih in galanterijskih predmetov
 glavnikov, križ mila sobne parje briliantine pudra instrumentov za nohte parfumov ogledal brivskih aparatov, potnih necesairejev ročnih kovčkov velikih in malih
 Splošni zavod za uniformiranje
Rudolf Bodenmüller
 Ljubljana, Stari trg 8.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
 Stritarjeva ulica številka 2. Rezervni fondj okroglo 1,500.000 kron.
 Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.
 Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun aprovizacijske kredite.
 Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finansira varščine dobave in dovoljuje